

PORTFÓLIÓ

KOLLÁR ANITA

**Állatasszisztált pedagógiai fejlesztő tevékenység
területen pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirá-
nyú továbbképzési szak**

Kaposvár

2023

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári
Campus

Állatasszisztált pedagógiai fejlesztő tevékenység területen pe-
dagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési
szak

**ÁLLATASSZISZTÁLT FOGLALKOZÁSOK AZ ÁLTALÁ-
NOS ISKOLÁBAN
KUTYÁS FOGLALKOZÁSOK A TERMÉSZETTUDOMÁNYOS TAN-
TÁRGYAK SZOLGÁLATÁBAN**

Belső konzulens: Iváncsik Réka
egyetemi tanársegéd

Készítette: Kollár Anita
AZCFNC
levelező tagozat

Intézet/Tanszék: Neveléstudományi Intézet,
Pedagógus-továbbképzési
Központ

Kaposvár

2023

Tartalom

1.	A portfólió összeállításának szakmai háttere	5
1.1.	Szakmai életút bemutatása	5
1.2.	A szakmai és személyes indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban	12
1.3.	Önértékelés: Erősségek és fejleszthető területek	13
1.4.	Személyes célok, feladatok a képzés során	14
2.	A szakmai fejlődést elősegítő tanulási eredmények	15
2.1.	A kompetenciák fejlődését támogató dokumentumok reflektív bemutatása.....	15
2.1.1.	Az állatasszisztált pedagógia tudományos háttere	16
2.1.2.	Az állatasszisztált munka szinterei: ÉletHíd Segítőkutya Alapítvány: Bella Tanoda	18
2.1.3.	Állatasszisztált pedagógia módszertana és hatásmechanizmusa, a fejlesztő team: Fenntarthatósági Témahét - Pénteki záró napja	24
2.1.4.	Kutya, mint segítőállat kiválasztása	26
2.1.4.1.	Kutyaetológia: Farkasból kutya.....	27
2.1.4.2.	A kutya kognitív képességei.....	29
2.1.4.3.	Kölyöktesztek (3 napos, Volhard teszt)	31
2.1.4.4.	A kutya kiképzése.....	34
2.1.4.5.	Törvényi szabályozások, terápiás vizsga szabályai.....	37
2.1.5.	Kutyával asszisztált matematika tanórák.....	40
2.1.5.1.	Számolás maradékkal	41
2.1.5.2.	Hosszúság mérése, kerülete.....	43
2.1.6.	Bejárható Magyarország- Mázli terápiás záróvizsgálata.....	45
2.2.	A szakmai fejlődés tényeinek összegzése	46
2.3.	Összegző reflexió a szakmai fejlődésről	46
3.	További tanulási és fejlődési célok megfogalmazása.....	47
3.1	A képzésen tanultak beépítésének lehetőségei a saját munkámba	47

3.2. Az elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok összevetése, reflektálás	47
3.3. További szakmai tervek.....	48
4. Források.....	49
Felhasznált irodalom:	49
Hivatkozás forrása:.....	52
5. Mellékletek.....	53

1. A portfólió összeállításának szakmai háttere

1.1. Szakmai életút bemutatása

A gimnáziumi évek alatt kezdett érlelődni bennem, hogy matematikai vonalon szeretnék dolgozni, amikor kikerülök a munka világába. Először pénzügy- és számviteli vonalon indultam el. A matematikai vonalat megtaláltam benne, ám az emberi kapcsolati oldala teljesen kiesett. Ekkor tudtam, hogy a tanári pálya lesz az, amiben kiteljesedhetek mindkét oldalon.

2004-ben beiratkoztam a Pécsi Tudományegyetem Természettudományi Kar matematika - számítástechnika tanári szakpárra, hogy elkezdjem álmaimat megvalósítani.

2008-ban kezdtem el dolgozni gyerekek között. Először a Szentlőrinci Oktatási és Nevelési Központban, mint napközis nevelő. Számomra ez egy igen meghatározó időszak volt, hiszen olyan kolléganő mellé kerültem, aki mint egy tyúkanyó a szárnyai alá vett. Minden tapasztalatot, konfliktus megoldási módszert, stb... átadott számomra. Itt, az ő irányítása alatt használtam először a főiskolán tanultakat és a gyakorlatok során megszerzett tapasztalatokat.

Ez idő alatt párhuzamosan a TÁSI-ban voltam óraadó pedagógus, ahol matematikát tanítottam heti 4 órában 5. évfolyamon. Itt kerültem először kapcsolatba a tehetséggondozással.

A következő tanévben a Kistigris Gimnáziumban informatikát tanítottam a nappali tagozaton tanuló diákoknak és az esti tagozaton tanuló felnőtteknek Komlón, Pécsen, Berkesden és Alsószentmártonban. Ekkor találkoztam először azzal, amikor a szociális háttér hátrányossága volt a jellemző, hiszen a nappali tagozaton járó diákok 100%-a kisebbségi család gyermeke volt. Éreztem, hogy az eltelt tanévhez képest más oldalamat kell megmutatni, és más visszajelzéseket is kell elvárni. Munkám során egyre jobban éreztem, hogy a kamaszkorban lévő formálódó kor az, ami engem előre visz.

2012. szeptemberétől - 2019. márciusáig a Kozármislenyi Janikovszky Éva Általános Iskolában dolgoztam, mint rendszergazda, és informatika-matematika szakos tanár. Az 5. évfolyamosoknak tanítottam informatikát, majd délután az 5. c osztállyal voltam tanulószobán. Az osztály nagyon hozzám nőtt, hiszen minden nap legalább 2 órát töltöttünk együtt. Ez egy kicsit hasonlított a régi napközis állásomhoz, így nem volt nehéz vele azonosulni. Egy hónap elteltével az osztály osztályfőnöke megkért, hogy legyek az osztályfőnök-helyettes. Ez a felkérés nagyon jól esett és szívesen elfogadtam. Innentől kezdve az osztályba járó diákok is többet

jöttek segítséget kérni a problémájuk megoldásában. A jó kapcsolat az osztályomba járó minden diákkal kialakult hiába csak heti egy órában találkoztam velük, minden nap megkerestek, hogy elmondják mi történt velük az előző napokban, valamint segítséget kértek diákokkal vagy kollégával való konfliktusok megoldásában. Sokat érdeklődtem az osztályom tanulónak tanulmányi eredményük, házi feladataik hiányossága és magatartásuk iránt, így biztosítva a jobb tanulási eredményeket.

Az első évben, amikor az osztály 5.-es volt, közösen készültünk fel az iskolai farsangra különböző reklámoknak beöltözve, ahol a második díjat tudtuk bezsebelni. A jutalmunk egy közös süteményezés volt egy kozármislenyi cukrászdában. Ez volt az első olyan program, ahol az osztály teljes létszámmal vett részt egy programon a két pedagógussal. Pár hónap múlva az osztályom fiú tagjait rávettem, hogy nőnap alkalmából készítsenek ajándékot az osztály lány tagjainak és az őket tanító női tanároknak. Majd ismét pár hónap múlva feltettem a kérdést, hogy szeretnének-e anyák napját tartani. A válasz egybehangzó igen volt, így elkezdtünk verseket tanulni és ajándékot készíteni, így csalva az anyák és nagymamák arcára könnyet a meghatódottságtól. A közösség alakulásának segítségével a városban tartott gyereknapi megbeszéltük a szülőkkel és a gyerekekkel, hogy közösen vegyünk részt és főzünk egy paprikás krumplit. Ezen rendezvényen a szülők és a gyerekek is jó kapcsolatot alakítottak ki, összerázódtak. A júniusi osztálykiránduláson már egy nagyon jó kis osztályközösséggel mentük Sümegre és Keszthelyre. Az előző programoknak köszönhetően csökkent az egymás közötti konfliktusok száma, az egymás piszkálása, tudták egymást tisztelni, elfogadni.

Az első év sikereire alapozva a következő évben is (6. évfolyam) részt vettünk a farsangon szinte teljes osztálylétszámmal és az első díjat elhozva. Ezen fellépésünk sikere olyan nagy volt, hogy a Szülők és Nevelők bálján is meg kellett ismételnünk, amit a gyerekek nagyon élveztek, hiszen itt már nem kellett izgulni az eredményen. Természetesen tavaly is készültünk a fiúkkal a nőnapra, majd az egész osztállyal az anyák napjára. Az osztálykirándulást ebben az évben két naposra szerveztem meg Orfű-Tekeresre. Ez egy nagyon jó osztály összekovácsoló program volt. Az egymás elfogadásának érdekében szerveztem a karácsony előtt utolsó tanítási napra egy jó cselekedett napot, ahova a városban élő autistákat hívtuk meg és láttuk vendégül. Kézműveskedtünk, beszélgettünk. Nagy öröm volt számomra, ahogy diákjaim segítették őket. A 7. évfolyam elején érkezett az osztályba egy új diák, akit teljesen elfogadtak, bár a fiúk „ranglétrájában” meg kellett keresnie a helyét. Problémák, összetűzések adódtak néha, melyeket az osztályfőnöki órán kollégámmal, vagy velem beszéltek meg, lyukas órákban illetve az

órák közötti szünetekben vagy délutánonként. Ebben a tanévben komolyabb dolgokkal is kellett foglalkoznunk, mint a karácsony, a farsang, és az anyák napja. Több rendezvényen, előadáson voltunk a gyerekekkel, hogy ezzel is könnyebbé tegyük a pályaválasztásukat.

A kapott érdemjegyek döntő fontosságúak voltak már ebben az évben, így a közös programok létét, vagy nem létét igyekeztünk motiváló eszközként alkalmazni. Természetesen program, osztályközösség-építési szabadidő nem maradt el, de az érdemjegyeiken látszott, hogy tanulnak.

A 8. évben változás állt be, mivel az 5. évfolyamon osztályfőnök lettem. Nem szerettem volna másra hagyni az összeszokott kis közösséget, így igazgatói engedéllyel immár két osztály „anyja” voltam.

Könnyebbséget, és kemény logisztikát is kívánt a feladat, hiszen mindkét osztályban teljes értékű pedagógusként kellett helyt állnom.

Így történt, hogy a két osztályt egyszerre vittük kollégámmal kirándulni, párhuzamosan készültünk a farsangra, az anyák napjára, a közösségépítő programokra.

Az ötödikesek beleszoktak a felsős létbe, nyolcadikosaim pedig szépen vették a továbbtanulási felkészítő foglalkozásokon az akadályokat. Nehéz, de csodálatos időszak volt ez az életemben. Ettől a tanévtől az iskolában megkezdtük a matematika tanítását névcsoportokra bontva. Én azon csoportot tanítottam, melyekben azok a gyerekek tanultak, akik SNI-s vagy BTMN-es papírral rendelkeztek, illetve megbuktak előző évben matematikából. A csoport létszámát 12 főben maximalizáltuk, hiszen ezek a gyerekek sokkal nagyobb figyelmet igényeltek. A csoportban tanulási nehézséggel- és magatartás zavarral élő, ADHD-s tanuló is volt. Az első tanórán megbeszéltük a közös szabályokat, melyeket mindenki elfogadott és be is tartott egészen 8. év végéig. A szabályok egyike, hogy mindenki egyforma, tehát nincs csúfolódás, mindenki segít mindenkinek, és legelső sorban a táblánál mindenki old meg feladatot- ezzel kiszűrve annak lehetőségét, hogy csak bólogatnak igennel arra a kérdésre, hogy értitek.

Ekkor vált számomra egyértelművé, hogy én olyan gyerekeknek szeretnék matematikát tanítani, akik valamilyen oknál fogva sokkal nehezebben veszik a matematikával kapcsolatos akadályokat. Elkezdtem magam képezni, könyveket, feladatgyűjteményeket vásárolni. Facebookon tagja lettem különböző fejlesztő és matematikai csoportoknak, hogy ötleteket merítsek, tájékozódjak, fejlődjek, tudást osszak meg. Az iskola gyógypedagógusával szoros együttműködésben készítettük fel a gyerekeket a felvételire. Különböző fejlesztő játékokat készítettem, melyeket a kolléganő átnézett és ahol szükséges volt, ott tanácsokkal látott el, hogy hogyan

lenne még nagyobb segítség a diákok számára. Minden vágyam az volt, hogy ezen diákok ne féljenek a matematikától, sőt szívesen is tanulják, illetve sikeres központi felvételit írjanak. 2016 szeptemberétől 2019 júniusáig kizárólag tanári és osztályfőnöki munkámra tudtam koncentrálni, immár 1 osztály „anyjaként”. Ebben a 3 évben minden felmerült ötletet megvalósítottam a gyerekekkel karöltve. Az első beilleszkedős évet a felső tagozatba megkönnyítette az előző osztályom, a további éveinkben pedig érezhető volt, hogy már másodikos koruk óta részese voltam az iskolai életüknek. Olyanok voltunk mint egy nagy család. Eljártunk közösen a sportolók mérkőzéseire, a zenesikolások hangversenyeire, a táncosok gálabemutatóira. Szurkoltunk a tanulmányi versenyen indulóknak, és támogattuk egymást a nehezebb pillanatokban, helyzetekben is.

2019-ben eljött az az idő amikor a „különleges” matematika csoportom központi felvételit írt. A gyerekek a többi csoporthoz viszonyítva is sikeresnek mondható felvételit írtak a pontszámok nagyon közel voltak, a nívócsoport legeredményesebb tanulóiéhoz.

Ezen időszak tapasztalatait és a gyerekek véleménye is az volt, hogy nagyon jó a nívócsoportos bontás, abszolút nem negatívumként élték még. Könnyebb volt számukra úgy tanulni, hogy nem nevelték ki őket, mert nem értenek valamit, több időt szántunk azokra az anyagrészekre, melyek nehezebben mentek. Szerintem ez még akkor működhetne még jobban, ha ezen tanulók számára nem heti 4 tanórán tanulnák a matematikát, hanem heti 6 tanórán. Így sokkal több idő lenne gyakorlat, tapasztalat alapú tanulásra, ismeretszerzésre, melyre ezen tanulók számára nagyon fontos lenne.

Az osztályommal együtt töltött évek gyümölcse az, hogy a gyerekek a mai napi igénylik a nyári 3 napos kirándulásokat pedig már 2 éve elballagtak. Amikor életükben változás történik, vagy egy régi emlék kerül felemletésre azonnal hírt adnak magukról a még mindig aktív közös Messenger csoportba. Minden ilyen alkalomnál elérzékenyülök, és melengeti szívemet az együtt töltött idő minden pillanata.

2018-ban az iskolai DÖK-ös diákoknak lettem a vezető pedagógusa, mely során számtalan színvonalas iskolai programot terveztünk meg és készítettünk el minden hónapban. – Halloween, karácsonyi készülődés, farsang

2019 márciusától a Királyegyházai Általános Iskolába kerültem. Régi álmom vált valóra azzal, hogy egy hátrányos helyzetű kis település iskolájában taníthatom a gyerekeket, megmutathatom nekik a régió és Magyarország kincseit, szépségeit.

2020-ban amikor megkaptam jelenlegi osztályomat elhatároztam, hogy közös élményekkel motiválom őket a tanulásra, hiszen ezen diákok nagyon nagy része még a falu határát sem lépte át. Úgy döntöttem, minden olyan lehetőséget megragadok, melyek alkalmasak az együtt töltött kötetlenebb időtöltésekre, élményekkel szerzett tapasztalatra, tudásra. Vallom, hogy ezek a közös időtöltéseknek hatalmas közösségformáló ereje van és életreszóló élményekhez jutnak a gyerekek, melyek nem csak a közösségi életben mutatnak pozitív változást, hanem a tanulásban is. Rájönnek, hogy tanulni érdemes, hiszen egy hátrányos helyzetű közegben nagyon sokszor előfordul, hogy a tanulás nem érték. Úgy érzem ezért ezekhez a gyerekekhez csak is teljes emberséggel, szeretettel lehet fordulni. Igyekszem személyes kapcsolatokat kiépíteni mind a diákokkal, mind a szülőkkel, hogy problémák esetén őszintén tudjunk egymással kommunikálni, a problémára együtt találni meg a megoldást. Úgy gondolom, hogy a diákokon keresztül a szülők tanuláshoz való szemléletén is tudok formálni. A tanulás érték lesz számukra és ezzel lehetőséget láthatnak tanulmányaik folytatására középiskolában, egyetemen. Igyekszem előttük jó példaként állni.

Munkám során, ha problémába ütközöm, megkeresem tapasztaltabb kollégáimat és tanácsot kérek tőlük.

Különös öröm számomra hogy lehetőséget kaptam arra, hogy a Kulcsár-féle mozgásterápiát alkalmazzam osztályom tanulóin. Jelenlegi osztályomat már 4.-es korában tanítottam informatikából. Volt alkalmam megismerni őket, és a felső tagozatba való átmenetelnél könnyebben tudtam segítségükre lenni. A vezetőség és a szülők részéről is teljes mértékben partnerekre találtam. Segítenek a gyerekek tanulmányi előmenetelében, támogatnak a kirándulások, kulturális programok szervezésében, megvalósításában. Tanulmányaikhoz folyamatos segítséget nyújtok tanulási technikák bemutatásával, gyakorlásával. Az online időszakban tanuló párokat, csoportokat alakítottam ki, amelyekbe kérés szerint be- és ki csatlakoztam, ezzel segítséget adva, illetve bizalmat szavazva az önálló munkára. Ezek a tanuló közösségek a jelenléti oktatásban is érvényben vannak. Osztályközösség építése céljából táboroztatást pályáztam meg a Balatonra, valamint a Velencei-tóra amit meg is nyertem. Ezen alkalmakkor lehetőség nyílt a gyerekek önfeledt pihenésére, feltöltődésére, valamint megláthatták, hogy érdemes tanulni, lehet országot-világot látni, és mekkora érték maga a tudás. A tanév alatt igyekeztem minden közösségi programon részt venni a teljes osztályommal, akár jelenléti akár online formában, mint például:

Karácsonyi készülődés: Az osztályom tagjaival kézműves termékeket készítettünk a szülőknek. Karácsonyi díszeket, finom csemegét, relaxáló fürdőgolyót.

Pénzügyi témahét: A témahét keretein belül fix összegből gazdálkodva a gyerekek költségvetést terveztek annak megfelelően, hogy az egészséges életmód is szerepet kapjon. így készült kevésbé környezetbarát autós- gyorséttermi, illetve környezettudatos egészséges életmódos, biciklivel közlekedő, egészséges ételeket felsorakoztató költségvetés is. Ez utóbbinak nagyobb hangsúlyt adva biciklire pattantunk és a felszabadult endorfin hormonokkal telve tekertünk egyet Királyegyháza környékén.

Farsang: A nevetetés a télűzés, jegyében, a csapatépítést szem előtt tartva fordított lakodalmast adtak elő a gyerekek. Szem nem maradt szárazon a nevetéstől.

EDU&FUN digitális témahét: A digitális élményközpont egy kreatív hely, mely online tárlatvezetést hirdetett. A tárlatvezetés alatt megnézhatték a gyerekek hogyan működnek a robotok, 3D nyomtatók és a legújabb infokommunikációs eszközök. A regisztrációhoz kötött élménybemutatót iskolánkból több mint 80 gyerek követhette nyomon szervezésének köszönhetően. Március 15. Iskolánkban osztályomra jutott az ünnepség megszervezése. Az online időszak miatt a gyerekeknek gyűjtőmunkát adtam ki, melynek segítségével egy kis viedót készítettünk. Ezzel váltottuk ki az eredetileg 8 állomásból álló feladatokat, amelyeken keresztül minden korosztály megismerhette volna Március 15. lényegét.

Online Anyák Napja: Az online oktatás időszakára esett az Anyák Napja melyet az osztályom nagyon szeretett volna megtartani. Zoom-os osztályfőnöki órák keretében megbeszéltük, hogy ki milyen verset fog mondani. A verseket ahogy mondják videóra vettek és ezen kisvideókból összeszerkesztettem egy nagyobb videót, melyek a gyerekek Anyák Napján, akkor mutatták meg amikor szerették volna. Nagy volt az öröm a tanulók és az anyukák részéről is.

Kirándulások: Sajnos, amikor az osztályom 5.-es volt csak egynapos osztálykirándulásokra lehetett menni, de így sem szerettem volna lemondani arról, hogy elvigyem őket a Balatonra. Fonyódra mentünk vonattal, ahol fürödhettek, Badacsonyra menetrendszerinti hajóval mentünk át, ahonnan Jeepek vittek minket fel.

Orfűre is sikerült elvinnem a gyerekeket, ahol körbesétáltuk a tavat, közösen fagyiztunk.

Lehetőség adódott arra, hogy megpályázzunk több kirándulási lehetőséget is. Az egyik az a Lafarge Cementgyár Közösség értékteremtő pályázata volt, melyre egy Velencei-tó környéki 3 napos kirándulással pályáztam egészséges életmód és sport népszerűsítése témakörben. Cso-

daszarvas-pályázatán keresztül pedig az osztályomat egy egyhetes Révfülöpi kirándulásra tudtam elvinni, illetve az Erzsébettábor őszi osztálykirándulás pályázat keretében ismét 3 napot tölthettünk a Balatonon.

LaFarge futás: Az egészséges életmód, és a sportolás népszerűsítésére minden évben megrendezésre kerülő versenyen már hagyományosan egész osztályommal vettem részt. Nagyszerű hangulat és remek csapatmunka jellemezte a versenyt. Egymást segítve, biztatva tették meg a távot.

Október 6.: Teljes osztállyal közösen szervezett iskolai program volt. Minden gyermek egy Aradi vértanú bőrébe bújt. Megrendítő, meghitt, színvonalas elgondolkodtató előadás sikeredett.

Az év IT biztonsági kisfilmje: A kiberbűnözésről készített kisfilmmel tanulóim országos viszonylatban az előkelő 3. helyezést érték el a számtalan versenymű közül. A gyerekek az elismerés mellett, számos értékes díjjal, hatalmas élménnyel, valamint igazgatói dicsérettel gazdagodhattak. Példaként állhatnak társaik elé a kitartó, színvonalas munkájukkal.

Az osztályommal kapcsolatban folyamatosan érdeklődöm az őket tanító kollégáknál, mely során közös értékeléseket, elemzéseket állítunk fel.

2021-ben felkértek a Facebookon egy privát DÖK-s csoport létrehozására, mely során a kollégák szívesen osztják meg programjaikat, ötleteiteket.

Lételemem az emberekkel való kapcsolatok kialakítása, fenntartása, fejlesztése. Szívesen dolgozom csapatban, ahol tudok adni és kapni is, mind emberileg, mind pedig szakmailag is.

Feszültséget kelt bennem a sok adminisztrációs feladat, az élmények szöveges dokumentálása, melyben fejlődnöm kell.

Szeretném tanóráimat még változatosabbá, színesebbé, hatékonyabbá tenni, ezért nyitott vagyok minden új, érdekes, alternatív formára.

2021 szeptemberétől párhuzamosan tanítottam. Főállásban a Királyegyházai Általános Iskolában, valamint óraadóként (8 tanóra) a Szentlőrinci Ifjúság Úti Általános Iskolában 2022 januárjáig. Ebben az iskolában több matematikát tanító pedagógus van, így szakmai beszélgetéseket is folytattunk. Ezalatt az időszak alatt kértek fel arra, hogy az 2021. évi területi alapművelési matematikaverseny 8. évfolyamának feladatait készítsem el, illetve, hogy a 7. és 8. évfolyam feladatait Google Űrlapi feladatokká alakítsam át.

Az óraadást Magyarmecskei Általános Iskolában folytattam. Számomra ismét egy újabb kihívás, hiszen a tanulók többsége halmozottan hátrányos helyzetű, mélyszegénységben élő családokból érkeznek.

2021-re kitűzött céljaimat sikerült megvalósítanom, hiszen A Kulcsár –féle Dyscalculia, valamint Kronobiológia című tanfolyamon részt vettem és sikeres vizsgával zártam.

Álmom egy olyan matematika tanítás, ahol a tananyag mennyiségét, az elsajátításra szánt időt teljes mértékben a tanuló igényeire lehet szabni.

1.2. A szakmai és személyes indítékok, elvárások a képzéssel kapcsolatban

Kiskorom óta szeretem az állatokat, mindig volt macskám és kutyám. Már gyermekkoromban elkezdtem foglalkozni a kutyáim oktatásával, németjuhászaimmal gyermekként is jártam Őrző- védő kiképzést nyújtó kutyaiskolába. Fontosnak tartom, hogy a mai gyerekek életébe is be tudjam vonni az állatokat, de már szakszerűen. Ezzel növelve a felelős állattartás iránti igényt a gyerekekben, a tanórák és foglalkozások során bevont állatokkal pedig csökkentve az iskola, tanulás okozta stresszt, növelve a önbizalmukat, motivációjukat.

2019- ben beiratkoztam a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem gyógypedagógiai szakára, ahol Molnár Marcell tartotta a Zoopedagógia kurzust. Akkor elhatároztam, hogyha lehetőségem lesz rá, akkor elvégzem az Állatasszisztált pedagógusi képzést.

Ekkor még csak terveimben szerepelt a szakvizsga megszerzése is.

Nagyon megörültem, amikor rátaláltam Kaposváron az „Állatasszisztált pedagógiai fejlesztő tevékenység területén pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési szak”-ra, majd meg is kezdtem tanulmányaimat 2021 szeptemberében.

Ezzel párhuzamosan kiskutyámmal terápiás kutyakiképzésre kezdtem el járni. Mázli nevű kiskutyámmal 2022.12.01-én sikeres záróvizsgát tettünk. Ezzel megkapta a terápiás kutya képesítést, így már Mázli nem csak társállat szerepét tölti be az osztályom életében, hanem a tanulás és tanítás folyamatában is nagy segítséget nyújt.

Az állatasszisztált tanórák eredményességének köszönhetően sokkal könnyebbé válnak a tanulási folyamatok, melyekre akár több időt szánva gyakorlattal támogatva a gyerekekben nem okozna stresszt a matematika tanulása.

Hiszem, hogy szakmai hitvallásomhoz hűen a folyamatos és szerteágazó képzésekkel támogatni, segíteni tudom a gyerekeket, saját fejlődésemmel párhuzamosan.

1.3. Önértékelés: Erősségek és fejlesztendő területek

Pedagógusok életéhez szorosan kapcsolódik az önértékelés, így az én szakmai pályafutásomhoz is. Tisztában vagyok a szakmai követelményekkel, biztos folyamatosan megújuló szaktantárgyi tudással rendelkezem. Megismerkedtem az állatasszisztált foglalkozások (kutyás, lovas) törvényi háttérével, szabályozásával. Használok és nyomon követem az Állatvédelmi törvényt. Tanításaim során változatos módszereket használok, differenciáltan adok segítséget, feladatot. Töreksem a szakszerű fogalomhasználatra, azok érthető magyarázatára.

Tervezeteim készítése során figyelembe veszem az intézmény profilját, a csoportok összetételét. Pontosan meghatározom a fejlesztési célokat, ennek alapján szervezem a munkafolyamatot, használok módszereket, eszközöket. Nagy hangsúlyt fektetek a motivációra, a motiválhatóság fejlesztésére, mely szoros összefüggésben van a tapasztalatszerzéssel. Terápiás kutyám segítségével (külön figyelmet fordítva a tanulók egyéni fejlettségi szintjére) foglalkoztatom bevonom a gyerekeket a tanulás- tanítás folyamatába. Igyekszem nyugodt és biztonságos légkört teremteni, úgy érzem ebben kiemelten fontos szerepet játszik Mázli és Masni. Változatosan és céltudatosan használok az info-kommunikációs eszközöket, fokozottan ügyelve az adatvédelemre, személyiségi jogok védelmére, az internet és a közösségi média veszélyeire.

Támogatom a gyermekek önállósági törekvéseiket, figyelve a fokozatos differenciálásra.

Tudatosan teremtek olyan helyzeteket, melyek segítik a diákok értelmi, érzelmi, szociális érési folyamatait. Elfogadóan, nyitottan, meleg szívvel, empátiával közeledek a gyermekek felé. Töreksem arra, hogy a gyermekek pozitív énképpel és értékrenddel rendelkezzenek, ezzel elősegítve személyiségfejlődésüket. Fejlődni szeretnék abban, hogy mielőbb felismerjem a tanulóknak rejlő tehetséget, s ehhez a terápiás kutyák segítségét maximálisan igénybe vegyem. Pedagógiai tevékenységeim során fokozottan ügyelek arra, hogy a társadalmi- kulturális sokféleség motivációs erőként, ne pedig diszkriminációként hasson a gyerekekre. Fontosnak tartom, hogy továbbra is olyan szerepet vállaljak a közösség irányításában, ahol arra ösztönzőm a gyerekeket, hogy álljanak ki véleményeikért, tanulják meg megfogalmazni észrevételeiket,

ezáltal megelőzve a konfliktusaikat. Továbbra is azt tartom szem előtt, hogy tiszteljék, fogadják el önmagukat, valamint társaikat és kölcsönösen támogassák egymást az élet legkülönbözőbb területein.

Változatos pedagógiai módszereket alkalmazok az értékelés és fejlesztés során. Töreksem arra, hogy amennyire csak lehet személyre szabottan valósítsam meg a pedagógiai célokat. Értékeléseimnél maximálisan figyelembe veszem hogy milyen hatással van a gyerekek személyiségfejlődésére. Fejlődnöm kell abban, hogy az írott dokumentumaim áttekinthetőek, egyértelműek legyenek. Adminisztrációs feladataimat igyekszem határidőre befejezni.

Terápiás állataim segítségével rávezetem a gyerekeket saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hogyan tudnak hozzájárulni a környezettudatos életmódhoz. Az állattal asszisztált foglalkozás lehetőséget nyújt ahhoz, hogy a tanulók számára tudatosítsuk: a jövő rajtuk is múlik. Igyekszem környezettudatos attitűdöm átadására.

Tevékenységeim során az iskola Pedagógiai Programjához igazodom. Intézményemen belül és kívül is folyamatos szakmai kommunikációt folytatok. Igyekezni kell kiállnom a saját érdekeimet képviselve, főleg akkor, amikor a gyerekek fejlődéséről van szó. Töreksem arra, hogy a szakmai eszmecserékben mindkét álláspontot tudjam képviselni, meggyőzzek és meggyőzhető legyek. Terápiás állataimmal, a segítő szakemberekkel és a szülőkkel alakítom ki a pedagógiai munkámmal kapcsolatos rendszert.

Számomra nélkülözhetetlen és kiemelten fontos szakmai tudásom folyamatos bővítése, a szerzett tudás használata, eredményeinek megvitatása pedagógus társaimmal. Szívesen veszek részt szakmai kooperációkban, akár kezdeményező szerepet is vállalva. Pedagógiai munkám során minden érintett fél felé folyamatosan reflektálok.

1.4. Személyes célok, feladatok a képzés során

A képzés elkezdése előtt tervem volt, hogy vásárolok egy Golden Retriever-t és vele elkezdek készülni a terápiás vizsgára. Az élet úgy hozta, hogy Mázli a yorki-bischo keverék kutya-sommal lettünk egy pár. Szeptemberben a képzés indulásával szinte egyidőben kezdtük meg a kutyaiskolában a tanulmányainkat. Ennek köszönhetően a főiskolán tanultakat szinte azonnal gyakorolni tudtam Mázlival.

Rövid távú céljaim közé tartozik, hogy a képzés során tanultakat tanításom során-mint természettudományos tantárgycsoport egy kiemelt része- is hasznosítsam mind a tehetséges, mind a

kihívással bíró gyermekek esetében. Így Masni a törpenyúl és Mázli a terápiás kutya segítségével az osztályom matematikai, informatikai, szociális fejlesztését tűztem ki elsődleges célként.

Terveim közt szerepel az is, hogy a természettudomány más tantárgyai (földrajz, biológia, kémia, fizika, Bejárható Magyarország) tanításánál is alkalmazzuk az ilyenfajta foglalkozásokat.

Amennyiben ez megfelelően működik, egyre több évfolyamra is bevezetném, s eljutnánk oda, hogy minden évfolyamon van állattal asszisztált foglalkozás.

Személyes motivációm, hogy az állattal asszisztált munka, azon belül is a kutyával végzett együttműködéssel kapcsolatban minél szélesebb körű ismeretre, gyakorlatra tegyek szert.

2022. novemberében elkezdtem a segítőkutyakiképző tanfolyamot, mely a ráépülő habilitációs kutyakiképző továbbképzéssel folytatódik. Így nemcsak pedagógusként látok rá a kutyával asszisztált foglalkozásokra, hanem mint kutyakiképző is.

Hosszútávú céljaim között szerepel:

- Pedagógiai Programunk része legyenek az állatasszisztált foglalkozások
- minden évben részt vegyünk az Állatvédelmi Témahétén
- A gyermekek pozitív szemléletformálása az állatokról, állatokkal kapcsolatban.
- Az állatvédelem, állattartás, mint tantárgy bevezetése az oktatásba.
- Mázli társaként egy Golden Retriever kiképzése terápiás kutyává, hogy minél szélesebb körben tarthassak kutyával asszisztált foglalkozást bölcsődékben, óvodákban, iskolákban, nyugdíjas otthonokban.

2. A szakmai fejlődést elősegítő tanulási eredmények

2.1. A kompetenciák fejlődését támogató dokumentumok reflektív bemutatása

A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campusának Gyógypedagógia szak Zoopedagógia kurzusán hallottam először az állatasszisztált pedagógia fogalmát. Már ott úgy éreztem, hogy ebben a témában szeretnék minél több tudást beszerezni. Akkoriban nem volt lehetőség erre a szakirányra, szakvizsgára jelentkezni, de a terápiás kutyák után elkezdtem érdeklődni, több Golden Retriever tenyésztőt is felkerestem. Nagyon megörültem, amikor

megtaláltam a Kaposvári Egyetem által hirdetett Állatasszisztált pedagógiai fejlesztő tevékenység területen pedagógus szakvizsgára felkészítő szakirányú továbbképzési szakot. Úgy gondoltam, hogy mind elméleti, mind gyakorlati területen hasznos tudásra tehetek szert. A kurzusokon való részvételek és dolgozatok megírásával (kutató munka) átlátható képet kaptam az állatasszisztált munkáról. Az elmúlt években különösen a kutyával asszisztált foglalkozások világába merültem el. 2021 áprilisában egy véletlen folytán olyan szerencsés helyzetbe kerültem, hogy egy nagyon motivált, tanulni vágyó yorki és bischon keverék kisfiú gazdájává vállhattam. Ő Mázli, akivel elkezdtem a terápiás vizsgára való felkészülést, így a képzés során tanultakat már a gyakorlatban is alkalmazni tudtam. Képet kaptam az állatasszisztált munka hatékonyságáról, megvalósíthatóságáról, a pedagógiai gyakorlatban való alkalmazhatóságáról, típusairól. Portfólióm ezen fejezetében szeretném bemutatni azon dokumentumok egy részét, melyek a szakmai fejlődésem mérföldkövei voltak.

2.1.1. Az állatasszisztált pedagógia tudományos háttere

Rohanó világunkban és az egyre városiasadó életünkben az emberekben egyre inkább növekszik a vágy, hogy visszatérjen a természetbe. Ezen vágy érzését Edward Osborne Wilson amerikai szociálbiológus fogalmazta meg az 1984-ben kiadott a Biofilia hipotézisében. Elméletében a biofilia „*az élet más formáihoz való kapcsolódásra való késztetés*” (Kellert és Wilson 1995, p.416.).

Ezek alapján „*az embernek veleszületett kapcsolata van a természettel*”, mely az evolúció során kialakult pozitív kapcsolat a növény- és az állatvilággal (Sipos, d. n.,). Ösztönösen keressük a kapcsolatot a természettel, amelyet mi sem bizonyított jobban a Covid 19 karantén időszakában, ahol ösztönösen kerestük a kapcsolatot a természettel (amelyet saját tapasztalataim alapján tudom meghatározni). Jótékony hatása arra az időszakra vezethető vissza, amikor az emberek a természetben az állatokkal együtt éltek. Kezdetekben az ember és az állatok kapcsolata nemcsak az élelem, munka megkönnyítése jelentette, hanem a biztonság érzetét is. Hiszen a nyugodt állat az sugallta az ember számára, hogy nincs mitől félnie, nem kell menekülnie. A mai ember életében a biofilia városi otthonában is megjelenik, hiszen lakását igyekszik szobanövényekkel, természetes anyagokkal berendezni, valamint egyre többen tartanak háziállatokat, így a stresszes helyzetekre nyugtató hatással tud lenni. Az emberek és az állatok közötti kapcsolat a régmúlt időkre tehető, ahol az emberek is a természet részei voltak, együtt éltek az

állatokkal. Akkoriban az emberek képesek voltak kisebb állatok elejtésére, de a vadászati eszközök és a vadászati technikák fejlődése folyamán pedig már nagyobb állatok elejtésére is képes volt, így a már nagyobb testű állatok ellenfelévé váltak. Az emberiség fejlődésével és a népesség növekedésével együtt fejlődött a mezőgazdaság, mely során a növénytermesztés kapta a nagyobb hangsúly, ami biztosította számára a táplálékot. Az emberek egyre gyorsabban növekvő létszáma hozta magával, hogy az állatokra már erőforrásként tekintettek és megindult a természet kizsákmányolása. A mai ember kapcsolata igen sokszínű, hiszen használatként, társállatként, díszállatként, terápiásállatként, munkaeszközként, segítőállatként vesznek részt életünkben. Számomra nagy hangsúllyal bír a munkaállat, terápiásállat, segítőállat, melyben a kutyák élen járnak.(Emparmen, 2012), (Topál és Hernádi, 2011), (Sipos, d.n.)

Már az ókori görögök tisztelték és szerették a kutyákat, melyre bizonyítékot találhatunk Homérosz Odüsszeiájában. A kutya, Argosz ismeri fel egyedül gazdáját a kikérők közül, aki farkát csóválva üdvözlí gazdáját. Az ókori görögök arra is figyeltek, hogy milyen nevet adnak kutyáiknak. Soha nem adtak véletlenségből nevet vagy csak azért, mert tetszett nekik, inkább olyan megfontolásból, hogy mit is jelent a név. Tiszteletük a kutyáik iránt nem csak életükben, hanem a halálukban is megnyilvánult, sírban temették el szertartással, meggyászolták őket. S évezredek során a történelemben számos bizonyíték fellelhető az emberek és az állatok közötti szoros kapcsolatra. Philadelphiában a 18. században szellemi fogyatékosok kezelésére használtak állatterápiát, ahol a kezeltek nyugodtabbak lettek és könnyebben teremtettek kapcsolatot az ápolóikkal. Az első terápiás kutyának Smoky-t, a yorkshire terrier fajtájú kutyát is tekinthetnénk, aki a II. világháborúban tett szolgálatot először a frontvonalon a katonákkal, majd hazatérve a veteránokkal. (Göcsej, d.n.)

Sigmund Freud is beszámol feljegyzéseiben arról, hogy amikor betegeivel való beszélgetésre bevitte csau-csau kutyáját, a betegek sokkal készségesebben válaszoltak kérdéseire, nyitottabbakká váltak. A 19. században számos helyen alkalmaztak a gyógyítás során állatokat, de mégis a '60-as évektől Boris Levisonnak köszönhetjük az modern állatasszisztált foglalkozások megalapozását. Az amerikai pszichológus hónapokig kezelt egy viselkedészavarral élő kislányt, aki nem kommunikált vele. Egyszer véletlenül Jingles nevű kutyáját kénytelen volt bevenni a rendelésre, amikor is megtörtént a csoda és a kislány elkezdett beszélni a kutyához, majd a doktor úrhoz is. Levison ezután már szándékosan vitte a kutyáját a terápiás foglalkozásokra, ezen tapasztalatai alapozták meg számára azon tudományos módszert, amelyek az érzelmileg zavart, sérült gyerekek gyógyítására alkalmazott. Tapasztalatait „Pet oriented Child-Psychiatry” című könyvében írta meg.(Topál, d.n.), (Boross, 2013)

Az állatok látványa, meleg testük, a szőrük érintése csökkenti a stresszt, oldja a szorongást, valamint csökkenti a vérnyomást. Az állatok nem tesznek különbséget az emberek között egészségügyi állapotuk alapján. A sérült emberek és a gyerekek első pillantásra, érzésre kommunikálnak az állatokkal, így jobban megnyílnak, mintha szavakkal tennék ezt. (Emparmen, 2012), (Topál és Hernádi, 2011)

Számos állat közül mért is legtöbbször a kutyákat választják? A kutyák együtt , fejlődtek az emberiséggel, az ősfarkasból szocializálódott az ember társává. A fejlődés során kialakult a kutya, aki már jobban képes uralni a félelmi reakciót és az agressziót. A kutyának kiváló alkalmazkodó képessége és jó szociális képessége tette lehetővé, hogy az emberekkel éljen. Kiválóan olvas az emberről és reagál az ember reakciójára. A kutya és az ember közötti kötődést az utóbbi időben az anya-gyermek kapcsolathoz hasonlítják. A kutyák elfogadják az embert falkavezérnek és ezért könnyen tanulnak tőle, vele, így irányíthatóvá és kiszámíthatóvá válnak. (Miklósi, 2022)

2.1.2. Az állatasszisztált munka színterei: ÉletHíd Segítőkutya Alapítvány: Bella Tanoda

Viktória és Bella- majd Zoé, Angyal, Liza

Az állatasszisztált munka színterei lehetnek állatasszisztált aktivitás és állatasszisztált terápia is. Ebben a fejezetben szeretném bemutatni az ÉletHíd Segítőkutya Alapítvány munkásságán keresztül.

A páros, akit be szeretnék mutatni az a végére egy igazán jól működő ötös lesz. Az ÉletHíd Segítőkutya Alapítvány vezetője Viktória, Bella nevű sárga labrador retrieverjével kezdte meg a munkát, majd kibővültek Zoéval a németjuhásszal, Angyallal a border collie-val és Lizával a fekete labradorral.

Viktória már gyerek korában tudta, hogy kutyákkal szeretne dolgozni, de az élet nem úgy hozta. Fiatal felnőttként a vendéglátó iparban kezdett dolgozni. Saját kutyája sokáig nem volt, de kölyöknevelőként 1 évig segítette a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetség kiképző munkáját. 2015-ben Bella nevű kutyájával már szeretett volna segíteni másokon. Akkor adódott az a lehetőség, hogy egy kislánnyal foglalkozhatott, aki nagyon szorongó volt és nagyon félt a kutyáktól. Amikor először találkozott Bellával, még az asztalra is képes volt felmászni. A rendszeres találkozásoknak köszönhetően a kislány szorongása megszűnt, magabiztos lett. A kutyáktól való félelme pedig teljesen eltűnt. Mi sem bizonyította ezt jobban, hogy egy fél évvel később még egy kutyaiskolás foglalkozáson is részt vett, majd később rendszeres

segítője lett Viktóriának a kutyaiskolába. A kislány ennek köszönhetően más állatokkal is kapcsolatot teremtett, elkezdett lovagolni, így még tovább fejlődött. Viktória számára ez hatalmas siker volt és akkor elhatározta véglegesen, hogy a kutyákkal szeretne segíteni más embereknek.

2016-ban Viktória elvégezte Budapesten a Habilitációs kutyakiképző tanfolyamot, majd a Missina Természet és Állatvédő Egyesületnél terápiás tanfolyamon vettek részt Bellával.

Bella a Művészeti Iskolában Vikivel, a felvezetőjével kémia órán vettek részt, ahol Bella sikeres terápiás vizsgát tett. A foglalkozás a tananyag elsajátítására fókuszált tanórai keretek között Bella bevonásával.

Viki autodidakta módon sokat fejlődött, rengeteg szakirodalmat olvasott.

2017-ben beiratkozott a mozgássérültet segítő kutya kiképző tanfolyamra Debrecenbe, ahol Nagy Lajosnak köszönhetően a legtöbbet tanulta.

Elhivatottsága nem állt meg itt. Még 2017-ben létrehozta az ÉletHíd Alapítványt, hogy ezzel is minél több embernek segíthessen a kutyás foglalkozásokkal.

Tovább gazdagította tudását a vakvezető kutyakiképző tanfolyamon 2019-ben.

Bellával egy pécsi óvodában kezdtek el dolgozni, ahol egy nagyon felkészült óvodapedagógussal tartottak foglalkozásokat. Már ekkor érezte, hogy egy kutya kevés számára, így jött az életébe Zoé a németjuhász, aki teljesen más természetű volt, mint Bella. Zoénak köszönhetően rengeteget tanult a kutyakommunikációról.

2019 után teljesen csak az alapítvány dolgaival foglalkozott, elkezdett pályázatokat írni, melynek köszönhetően több óvodában is tudott foglalkozásokat tartani.

2020- ban úgy döntött, célzottan gyermekeket szeretne segíteni, így létrehozta februárban a Bella Tanoda Képesség, - és Mozgásfejlesztő Kuckót terápiás kutyákkal. Sajnos a vírushelyzetnek köszönhetően nem teljesen sikerült úgy beindítani a foglalkozásokat, ahogy szeretne volna, de nem adta fel.

2020 szeptemberében érkezett meg életükbe Angyal, aki egy igen aktív Border collie, majd 2021 márciusában Liza – aki már sikeres temperamentum vizsgát tett.

Így ők öten alkotnak egy igazán jó kis csapatot.

Állatasszisztált aktivitásokat szoktak tartani óvodákban, iskolákban, Családi napokon, valamint idősek otthonában is.

Viki szívesen emlékszik vissza a Görcsönyi Idősek Otthonába tett látogatásukra, ahol az általános kedélyállapot fokozása, örömszerzés mellett, még egy kis mozgásos feladatba is sikerült bevonni az otthon lakóit. A foglalkozáson 30-40 idős személy vett részt, melyet egy kis tornával kezdtek. Például amikor Bella leült, akkor az idősek a kezüket előre felé nyújtották, amikor

a kutya a csüccs parancsot hajtotta végre, akkor pedig a fejük fölé kellett emelni a kezüket. Hullahopp karikát osztottak ki az időseknek, akik tarották azt és a kutyák mentek át közöttük. Voltak önkéntesek, akik bevállalhatták, hogy ők vezetik végig a kutyákat a karikákon. Itt fontos volt, hogy az idős embernek mozgékonynak kellett lennie. Játékban is részt vehettek, ahol kuglibábukat állítottak fel és az ovális körben ülő gondozottaknak kellett legurítani a bábukat. A labdákat pedig Bella és Zoé vitte vissza. Bella kosarába különböző régi tárgyat rejtettek (fokhagymanyomó, krumplinyomó,...), melyet csukott szemmel kellett kitalálniuk, ezzel elősegítve a gondolkodásuknak a fejlesztését. Szellemi képességeiket tovább fejlesztve barkóba kérdéseket tettek fel, melyekre helyes válasz esetén jutalomfalatot adhattak a kutyáknak. Ezeket a programokat nagyon élvezték az idősek, hiszen visszahozta számukra a régi idők emlékét. A nem ítélező ragaszkodás, a nyugalom légköre hatotta át a foglalkozásokat, mely során csökkent az idősek szorongása, csökkentették a magányosság érzését és elvonta figyelmüket a mindennapi gondokról, problémákról. Növekedett a társas interakció, hiszen volt már közös témájuk.

A Családi Napokra fontos volt jól szocializált kutyákkal érkeznie, hiszen sok más kutya is jelen volt és nem mehettek oda hozzájuk. A foglalkozásra nehéz készülni, hiszen nem lehet tudni előre, hogy hányan és milyen korosztályú emberek mennek el, így konkrét feladatokkal nem lehet előre készülni. Viki ilyenkor általában visz magával dobogót, amire a kutyák felállhatnak, valamint egy szlalom pályát is. Gyerekek számára pedig lelaminált lapokat, amelyeken különböző mozgások, testsémával kapcsolatos rajzok vannak. Ezen lapok közül kiválasztanak a kutyák egyet, majd a gyerekek a rajz alapján végre hajtják a feladatot (például fogd meg a füled és ugorj hármat). Jó idő esetén szóba jöhet a kutya mozgásának utánzása, illetve a bátorságpróba.

Munkája során az állatasszisztált pedagógiával az óvodai csoportok látogatása során találkozhatunk.

Viki folyamatosan jár óvadás csoportokhoz, ahol a csoportokban különböző óvodai foglalkozásokon vesznek részt. Céljuk általában valamilyen konkrét feladat, ami kapcsolódik az óvodai élethez. Pályázat keretében havonta egyszer 4 csoportban tartanak foglalkozást egy tanéven keresztül, mely során egy csoportban egy hónapban egy foglalkozást tartanak.

A foglalkozások megkezdése előtt folyamatos kommunikáció folyik az óvodapedagógus és Viki, mint felvezető között. A pedagógus elmeséli, hogy mi lenne a foglalkozás célja, mit szeretne megvalósítani, melybe Viki könnyen beépíti a kutyák tudását. A foglalkozások élményeken alapulnak, mely során a gyerekek és a kutyák is pozitív megerősítést kapnak. A gyerekek önkéntes alapon vesznek részt a foglalkozásokon, bár előfordul, hogy a szülő jelzi, hogy

gyermeke fél a kutyáktól, de a foglalkozás menete közben ő is beáll a feladatokba, így oldott hangulat alakul ki. A gyerekeknek különböző akadálypályákat építenek, melyeken a gyerekek végig haladva Lego darabokból építhetnek kutyaházat a fekvő kutya köré. Közkedvelt játékok közé tartozik egy verseny, mely során egyszerre 4 gyerek tud részt venni. A terem egyik végéből kell átfutni a másik végébe, a kutyának a feladata az eldobott babzsák visszahozása, a gyerekeknek pedig valamilyen változatos feladat- érintse meg a piros bolyát, a bolya tetején lévő apró tárgyat hozza el. Fejlesztve a gyerekek mozgását, koncentráció képességét. Karika- vagy babzsákfoglalót (hagyományosan székfoglaló) szoktak játszani, mely során 1-1 karikát, babzsákot kivesznek. Viki olyankor figyel arra, hogy két kutya vegyen részt a foglalkozáson, mert egy kutyus beáll a játékba, egy pedig a körön kívül fekszik. A kieső gyerek sem lesznek szomorúak, hiszen ők simogathatják addig a játékban nem résztvevő kutyust.

A foglalkozások során fejlesztik a gyerekek kognitív, szociális készségüket, valamint a felelős állattartásra is felhívják a figyelmüket, hogy a jövőben tudatos gazdik legyenek. A foglalkozások mindig sikerélményekkel zárul. Viki elmondta, számára nagyon jó érzés, hogy a foglalkozás elején még tartózkodó gyerek a foglalkozás végére, már feloldódik, megszűnik a szorongása és simogatja Bellát vagy Zoét. Az óvónők pedig folyamatosan mérik, dokumentálják az óvodás gyerekek előrehaladását.

Egy általános iskolai foglalkozásra is felkérték Vikit és Bellát, melynek fő célja az indulatkezelés volt. A gyerekek alsó tagozatosak voltak és nagyon érdeklődőek, de sajnos a foglalkozás alól a tanító kivonta magát. A foglalkozást egy gyors bemutatkozással kezdték, hogy ezzel is oldják a hangulatot. Viki mutatott pár kézjelet, vezényszót amire figyelniük kellett, hiszen utána már a gyerekek is kérhettek trükköt Bellától, Zoétól. A témát a kutyák természetétől kezdve kezdték kifejteni. Milyen természetű kutyák alkalmasak terápiás kutyának? –nyugodt. Milyenek nem lehetnek? Miért rossz, ha nem nyugodtak? Párhuzamot vontak az emberek és a kutyák viselkedése között. Megbeszélték, hogy mennyire lesz az a kutya sikeres, amelyik nyugodt, és mennyire az, amelyik agresszív- párhuzamba állítva az embereket. Majd minden diák kapott egy jutalomfalatot és kettő csoportra osztotta Viki az osztályt. Az első csoportnak az volt a feladata, hogy szépen, csendesen, nyugodtan beszélgessenek egymással. A másik csapat feladata az volt, hogy hangosan kiabáljanak egymással. Megkérte a gyerekeket, hogy hívják oda közben a csoportokhoz a kutyákat, figyeljék meg mi történik. Hova ment oda Bella és Zoé? Megfigyelték, hogy a csendes, nem agresszív csapathoz mentek oda a kutyusok. Majd Igaz-Hamist játszottak. Körben ültek a gyerekek és a kutyák közepén feküdtek, ha igaz állítás hangzott el, akkor oda mehettek megsimogatni őket. (Például: én mindig jó vagyok, ha a barátom bajban van segítek neki, én még soha nem rosszkalkodtam,... .) A gyerekek érezték a

foglalkozás végére, hogy nem jó ha valaki bántja a másikat. Volt olyan diák aki azt mondta, figyelni fog arra, hogy ne beszéljen csúnyán és ne kiabáljon társával.

Állatasszisztált terápiás foglalkozásokat a Bella Tanodában valósít meg szakképzett gyógypedagógusok és logopédusok segítségével. A foglalkozások lehetnek csoportosak és egyéniak is a szülők és a gyerekek igényeinek megfelelően. Jelenleg a tanodában csoportos komplex fejlesztő foglalkozás van 4 éves kortól, iskola előkészítő foglalkozások az 5-7 éves korú gyerekek számára, valamint logopédiai foglalkozások és egy SNI-s csoport, ahol középsúlyosan értelmi fogyatékos gyerekek és Down szindrómás gyerekek vesznek részt a foglalkozásokon. A szülők, amikor felkeresik a tanodát van, hogy már van szakvéleménye a gyermeknek, de az is előfordul, hogy csak mozgásfejlesztést szeretnének kérni. A fejlesztő foglalkozásokról igazolást is ki tudnak állítani, így a gyermek a kötelező foglalkozások közül egyet kiválthat állatasszisztált fejlesztéssel.

A szülők jelentkezhetnek egyéni vagy csoportos órákra személyesen vagy online időpontfoglalással is. Ezt követően egy beszélgetés során elmondják a szülők a problémát, majd a fejlesztők segítségével meghatározzák a rövid és a hosszú távú célokat, melyhez a gyógypedagógus és a logopédus különböző módszereket, technikákat alkalmaz. Ezen célok elérésében nagyon fontos szerepe van annak, hogy a fejlesztők jól ismerik Viki terápiás kutyáit, valamint annak képességeit. Olyan célokat tudnak elérni így, melyek Bella, Zoé, Angyal és Lisa nélkül nem vagy csak nagyon nehezen lenne megvalósítható a gyerek számára.

A gyerekek konkrét, személyre-szóló fejlesztést kapnak, melyekre a gyógypedagógusok, logopédusok fejlesztési tervet készítenek. A foglalkozások 45 percesek, mely során egy vagy kettő kutyust is bevonnak, de előfordulhat, hogy mind a négy kutyus részt vesz.

A terápiás foglalkozások során a gyerekek kognitív képességi pozitív irányba fejlődnek, melyekkel együtt a szociális állapotukban is pozitív változások történnek. A kutyák ragaszkodásának köszönhetően önbizalom, az önbecsülés növekedése is megfigyelhetővé válik. Viki kutyái gyengédek, barátságosak, türelmesek, jó hozzájuk bújni. A méretük előnyt jelent, mert a nagy meleg szőrös kutyusokat jó átölelni, hozzábújni, s ezzel növekszik a boldogsághormon a gyerekekben, csökken a stresszhormon termelődés. Nem zavarják őket, ha a gyerekek átölelik, vagy bundájukat húzzák. A kutyusok feltétel nélkül szeretik a gyerekeket, embereket.

A foglalkozásokat mindig egy beszélgetőkörrel szokták lezárni. (Mi tetszett a legjobban? Mi volt a mai foglalkozásban a legjobb? Mi volt számodra ma a legnehezebb?)

A komplex mozgásfejlesztéses foglalkozásoknál mindig megelőzi a foglalkozást egy előkészület, mely során meghatározzák a fejlesztendő területek (finommotorika, egyensúlyérzék, koordinációs képességek, logikusgondolkodás, időbeli tájékozódás, helymeghatározó szavak), a

feladatokat, majd berendezik a termet ennek megfelelően. A foglalkozáson általában ugyanazok a gyerekek vesznek részt, így ők már ismerik a terápiás kutyákat. A foglalkozás megkezdése előtt mindig „bemutatkoznak”, mely során egy –egy kutyára tulajdonsága alapján kell ráismerni.

A feladatok egy foglalkozás alkalmával a következők voltak:

1. Csipeszekkel papírgalacsinok felszedegetése, ezek dobozokba helyezése
2. A padon séta végig, karok oldalsó középtartásban. A padon való sétát a terápiás kutya mutatja be.
3. Milyen nap van ma, tegnap, holnap, milyen évszak van most?
4. Mi van a szék alatt/mellett/fölött/között? Hol van Bella?
5. Kutya testrészeinek megnevezése, megmutatása és használati jelentősége, trükk kérése
6. Képek időbeli sorrendbe való helyezése (magból hogyan lesz virág, hóember elolvasása) magyarázattal. Mi miért történik? - Hogy ki melyiket teszi sorrendbe, azt a terápiás kutyától kéri, hogy válassza ki.
7. Saját testen való tájékozódás: Mutasd meg, hol van a ... (különös tekintettel jobb-bal)
8. Felfordított padon egyensúlyozva járás
9. Alagúton való átbújás (kutyák biztosítják az alagutat), maga előtt labda gurítása
10. Kutyáktól trükk kérése
11. Babzsákkal célbadobás, majd könnyű műanyag labdával is

A foglalkozás befejeztével, megkérdezik a gyerekeket, hogy ki, hogy érezte magát, melyik feladatot érezte nehezebbnek és miért, melyik feladat volt a legkönnyebb.

A fejlesztőpedagógus elmondja a foglalkozás végén, hogy mivel mit ügyesítettek és mennyire büszke a gyerekekre. Megköszönik a kutyáknak a segítséget és elköszönnek a kutyáktól.

Mivel a fejlesztő foglalkozásokra rendszeresen ugyanazok a gyerekek járnak, ezért a foglalkozások után a pedagógus és a felvezető megbeszéli, értékeli, hogy milyen változás történt a gyerekeknél és naplót vezetnek róla, majd a szülőt is tájékoztatják.

Az Alapítvány feladata a Segítő és Terápiás kutyák képzése, valamint az állatasszisztált foglalkozások megtartása sajátos nevelési igényű, fogyatékossgal élő, valamint kihívással nem küzdő gyerekeknek. Az alapítvány kutyaterápiás tanfolyamok szervezésével, vizsgáztatásával is foglalkozik. Céljaik közé tartozik, hogy minél több terápiás kutya és felvezető tegyen sikeres vizsgát, valamint ezek a párosok maradjanak ezen a pályán. Szeretnék, ha a kutyával asszisztált foglalkozás egy elterjedt módszer lenne a testi és lelki problémák kezelésére.

Bella, Zoé, Angyal és Liza a mindennapi életben oldják a szorongást, erősítik a szociális kapcsolatokat, fejlesztik a fizikai és érzelmi funkciókat. Segítenek az iskolai életbe való bekerülés

nehézségeit feloldani, empátiát kiépíteni, a kudarcok tűrését, valamint fejleszteni a kommunikációt.

(Illés , 2006)

2.1.3. Állatasszisztált pedagógia módszertana és hatásmechanizmusa, a fejlesztő team: Fenntarthatósági Témahét - Pénteki záró napja

Iskolánkban rendszeresen megrendezésre kerül a Fenntarthatósági Témahét. Ebben a program-sorozatban a diákok különböző órákon hallanak a témával kapcsolatban információkat. A hét lezárásaként a 3. és 6. osztályos tanulók kutyával asszisztált programon vesznek részt, ahol összefoglalják a hét folyamán hallottakat. A foglalkozás tervezetét az *1. számú melléklet* tartalmazza.

Az állatasszisztált pedagógia során az állatokkal történő terápia és az oktatás van ötvözve. Célja az érzelmi, mentális és fizikai fejlődés támogatása azáltal, hogy az állatokkal való interakció révén növeli az egyén önbizalmát, segíti az érzelmek kifejezését, elősegíti az empátiát, javítja a kommunikációt és fejleszti a szociális készségeket. A foglalkozás során a kutyával az ember-állat jótékony hatására építünk, mint például fizikális, emocionális, szociális hatások. Ezen hatások eléréséhez egy csapat dolgozik együtt egy közös cél érdekében úgy, hogy mindenkinek meghatározott feladata van a team-en belül.

A feladatok megtervezésekor a csapat tagjai, azaz a terápiás kutya felvezetője, a pedagógus és több esetben előfordulhat, hogy egy vagy akár több segítő működik együtt, kommunikál. A kommunikáció során egyértelműen meghatároztuk, hogy mi a célunk és kinek milyen feladat lesz. Én mint pedagógus felkerestem a terápiáskutya felvezetőjét, akivel megbeszéltem, hogy milyen feladatokat szeretnék készíteni a gyerekekkel. Az egyeztetés során meg kellett vizsgálni, hogy az adott kutyák végre tudják hajtani a feladatokat, vagy másik feladatot kell tervezni. A kutyával foglalkozó szakembernek, azaz a felvezetőnek a feladata, hogy az állatot felkészítse a kutyával asszisztált foglalkozásokra, és segítsen egy biztonságos és pozitív élményekkel teli foglalkozást biztosítani a tanulók számára. Képzettek és tapasztaltak az állatok képzésének területén, valamint a kutyák viselkedését, kommunikációját is nagyon jól ismerik. Segítenek a kutyának megtanulni azokat az ismereteket és készségeket, amelyek segítségével, hatékonyan dolgozhassanak a foglalkozások során.

A foglalkozás megtartása előtt felmértem az osztályt és célokat fogalmaztam meg a csoport osztályfőnökével. Mivel még az osztály nem vett részt állatasszisztált tanórán, foglalkozáson, ezért több olyan feladatot terveztem, amely során a gyermek interakcióba léphet a kutyával.

A foglalkozást a kiképző, az osztály osztályfőnöke, mint segítő és én, mint foglalkozásvezető tartottuk meg.

A gyerekek nagyon lelkesen és izgatottan várták már a foglalkozást. A terembe érkezve megkértük őket, hogy foglaljanak helyet a párnákon. Mivel az osztály még nem vett rész kutyával asszisztált foglalkozáson, ezért a kutyafelvezető és a kutyák bemutatása után megbeszéltük, hogy a kutyával hogyan viselkedünk mi az, amit szabad, mit nem. Megkértük a tanulókat, hogy hívják magukhoz oda a kutyákat, simogassák meg és jutalmazzák meg, ha „Cukit!” vagy „Pacsit!” adott. Ezen feladat után csökkent a gyerekek izgatottsága, megnyugodtak. Ismétlésként megbeszéltük, hogy mit jelent az energia az élőlényeknek és a gépeknek, valamint a megújuló és a meg nem újuló energiaforrások. Csoportalkotásképpen a víz, szél, nap és geotermikus energiákról készült képeket vágtam szét, melyet Mázli táskájába tettem összekeverve. Minden gyereknek magához kellett hívnia a kutyát és egy képrészletet ki kellett venni közben meg tudták simogatni, jutalom falatot adhattak, így fokozva aktivitásukat, együttműködési és kommunikációs készségüket. A képek kirakása után megbeszéltük, hogy mit látnak a képeken, majd részletesebben átbeszéltük a megújuló energiákat. Napenergiánál a gyerekeket két csoportra osztva, mindenkihez egy kutyát ültettem. A kutyát a gyerekek választhatták ki. Prezentáció segítségével kérdéseket vetítettem ki. Az a csapat kapta a pontot, akinek a lámpája világított, mert megkérte a kutyát, hogy érintse meg és helyesen válaszolt a kérdésre. A legtöbb pontot összegyűjtött csapat tagjai trükköt kérhettek a kutyáktól, mely során fejlesztettük a memóriájukat is, hiszen meg kellett jegyezniük a parancsszavakat és a kézjeleket is. A gyerek segítségére pedig a kutyák felvezetője volt, aki segített irányítani a kutyákat, valamint az osztályfőnökük, aki a kérdések megválaszolásában segédkezett, a csapat jól együtt tudott dolgozni, hiszen mindenki tudta mi a feladata. Átbeszéltük, hogy mit jelent a geotermikus energia és a kép segítségével a működését is. A következő feladatban a vízenergiáról beszéltünk, hogy hogyan működik, mióta használjuk, hova lehet építeni vízierőművet. Minden csapatból megkértünk egy-egy tagot, hogy valamelyik kutyát vezesse végig Magyarország nagyfolyóin. A gyerekeknek nagyon szimpatikus volt ez a feladat, hiszen ebben a feladatban mozoghattak és csak rájuk figyelt a kutya. Utolsó feladatban a szélenergia megtárgyalása után megnéztük játékos formában, hogyan is működik a szélenergia. Jutalomfalat fújó verseny volt, mely során az önbizalmuk növelése mellett az önkontrolljukat, téri orientációt is fejlesztettük. A játék végén a győztes csapat ismét trükköt kérhetett a kutyáktól. A feladatok végeztével értékeltük a gyerek munkáját, viselkedését, majd ők is elmondhattak, hogy nekik hogyan tetszett a foglalkozás.

A kutyák fizikális hatása a stressz csökkenése, szorongás oldása. Kutatások bizonyítják, hogy a kutya simogatása az emberekben kiváltja a vérnyomás, valamint a pulzusszám csökkenését, simogatásával a gyerekek nyugodtabbá válnak, megnyugszanak. Pozitív hatások közé tartozik a boldogság, a feltétel nélküli szeretet, vidámság, biztonságérzet, barátság. Mivel a kutyák természetüknél fogva egy szeretetreméltó és játékos állatok, ezért a velük a való interakció pozitív érzéseket vált ki a gyerekekből, így a közös munkában motiváltabbakká váltak. A feladatok során pedig csökkent a stresszt és növeli az endorfint, ami fokozza a vidámságot és a boldogságot, amely által javul az életminőségük. A gyerekek számára folyamatos társaságot nyújt a kutya és kapcsolatot teremt velük. A közös élményeknek köszönhetően kialakul a gyerekek számára egy közös beszélgetési téma, mely egy kapcsolatteremtési lehetőséget ad társaikkal, javul a kommunikációjuk. A kutyával való együttműködés során kialakul a gyerekekben a felelősségvállalás és a gondoskodás érzése, mely növeli az önbizalmukat. A kutya etetésével javul a finommotorikai képessége, mozgásos feladatoknak köszönhetően a nagymozgásuk., (Illés , 2006), (Babos, 2013)

Összességében a kutyával asszisztált foglalkozások számos pozitív hatással vannak az emberekre. Fontos azonban, hogy az egyéni hatások és az eredmények eltérőek lehetnek minden egyes személy esetében, hiszen mindenkire másként hat.

2.1.4. Kutya, mint segítőállat kiválasztása

Ha valaki a segítőkutya szót hallja, akkor általában a vakvezető kutyára gondol, de több típusa is van a segítőkutyáknak: személyi-segítő, mozgássérült-segítő, hallássérült-segítő, rohamjelző, terápiás kutya. A kiválasztás nagyon fontos, hiszen ezen kutyák munkakutyák lesznek, akiknek a lehető legjobban meg kell felelniük leendő gazdáik számára. Képesnek kell lenniük az emberekkel együtt dolgozni, aki lehet számára a gazdája, de lehet idegen is. Ezen munkára alkalmas kutyák kiképzése általában 1,5- 2 évig is eltarthat. A különböző munkákra való kiválasztás során nemcsak a kutya temperamentumát kell figyelembe venni, hanem előfordul, hogy a fajtáját is.

Ebben a fejezetben szeretném bemutatni a kutya kiválasztását a kutyaetológián keresztül, taníthatóságát és tanulási vágyát, a kiskutyák kiválasztását a 3 napos és a 49 napos teszttel. A terápiás kutya kiképzésének folyamatát saját tapasztalatok alapján, illetve a törvényi szabályozásokat terápiás kutyák tekintetében.

2.1.4.1. Kutyaetológia: Farkasból kutya

Hogy miért is a kutya az ember legjobb barátja? Tulajdonképpen az ősidők óta együtt fejlődött az emberrel. Az etológia a biológia ágazata, amelyet viselkedésbiológiának is szoktak hívni. Magyarországon többek között Gácsi Márta és Topál József neve ismert kutyaetológiai kutatások terén, akik az ELTE –n végeznek kísérleteket.

Az emberek mindig is kíváncsiak voltak, hogy hogyan is alakult ki a mai modern kutya.

Pszichológiai kutatások során alkalmazott állati kísérletek az 1800-as évektől voltak. Kísérleteik központjában az állt, hogy miként működik a tanulási folyamat. Az állatokat akár jutalmazás vagy büntetés hatására rengeteg dolgot megtanultak, de ennek ellenére akkoriban úgy gondolták, hogy az állatoknak nincs önálló gondolata. A tanulást, mint egy külső ingerre adott megfelelő válasznak tartották. Tinbergen és Konrad Lorenz kezdte el vizsgálni, hogy a különböző fajok tagjai hogyan viselkednek a természetes közegükben. Megállapították, hogy a laboratóriumi körülmények között vizsgált állatokról nem lehet pontos viselkedési mintákat megállapítani, hiszen nagyban befolyásolja a fajok genetikája és az öröklött viselkedési minták. Ennek köszönhetően különválnak az állatok pszichológiai vizsgálata és viselkedésük tanulmányozása. Kialakul az etológia. (Csányi, 2016)

Az etológia maga az a természettudomány, amely az élőlények természetes viselkedésének vizsgálatával foglalkozik. Elsősorban kiemelt szerepet kap az állatok viselkedésének kutatása. Számos kutatás történt, annak érdekében, hogy meghatározzák a kutya őseit. Sokan úgy vélték, hogy a különböző kutyafajoknak más és más az őse, de olyan is előfordult, hogy a vadkutyát tartották ősenek. A mai kutatások alapján pedig elmondható, hogy a kutya őse az ősfarkas. Nem tudják pontosan megmondani még, hogy hogyan is alakult ki közöttük a kapcsolat. Körülbelül 15000 éve csökken azon állatokban az ember felé irányuló agresszió, amelyek a közelében éltek. Ezzel egyidő az ember is elkezd letelepedni. Kutatások bizonyítják, hogy a gyengébb egyedek melyek az életbe maradásért küzdöttek rá voltak szorulva, hogy az ősemberhez közelebb merészkedjenek és az általuk elhagyott élelem segítségével életben maradhassanak. Ezen egyedek nem féltek az embertől. A farkasfalkából kivert szubmisszív egyedek hozzászoknak az emberek jelenlétéhez és kezdeményezik velük való kapcsolatot, azaz szociálisan érzékenyebbek és be tudtak illeszkedni a csoportba. Ezek együttese alapozta meg a kutya domesztikációját. Mondhatni, hogy a farkas és az ősember együtt kezdte el a háziasítás folyamatát. Majd később az ember szelektálta azokat a farkasokat, amelyek barátságosabbak voltak, úgy hogy a kölykeiket vette magához. Rájött, hogy a kölyökfarkasok könnyen taníthatóak voltak, képesek voltak az együttműködésre és képesek voltak kommunikálni. Segített a

vadászatban, védelmet és biztonságot jelentett így az ember számára. Ezen kiválasztás biztosította az új, önálló fajta létrejöttét. A legtöbb lelet Ázsia területéről származik, így a kutya őseit Délnyugat- és Kelet-Ázsia területére tehetjük. (Buzgó, 2020), (Profitzóna, 2021), (Lorenz, 1981), (dr. Clemens, d.n.)

Genetikai vizsgálatok azt bizonyították be, hogy az emberek által kiválasztott szelídebb állatoknak nagy valószínűséggel egy enyhe velőléc-rendellenességük volt. A velőléc sejtjeiből az embrió fejlődésekor alakul ki a koponya egyes része, a fogak, a fülek és a szőrzet színét adó pigmentek is. Ezen rendellenességnek köszönhetően kezdett el a farkas küllemétől eltérni a kutya, hiszen megjelent a rövidebb orr, kisebb állkapocscsont, logó fülek és a kültakaróban megjelenő fehér foltok. Elmondhatjuk, hogy mind a két faj, az ember és a kutya is ugyanazon a fejlődésen ment át, így kénytelenek voltak a komplex szociális környezethez igazodni és kialakul a kommunikációs kényszer is bennük. A koevolúciónak (együttfejlődés) köszönhetően mindkét fél számára hasznos volt a fejlődés. A tudósok szerint a kutyával való együttélés segítette az ember kiemelkedését az állatvilágból. Hiszen a farkastól elleshette a társas viselkedés alapjait, az együttműködés képességét és a kommunikációt. Vannak olyan tudósok, akik azt állítják, hogy ezen együttfejlődés tette lehetővé az emberi beszéd kialakulását. Amit viszont ezen sikeres evolúciónak köszönhetünk, hogy értjük a kutyákat és a kutyák is értenek minket. Mégis mért van az, hogy a mai modern kutyák merőben eltérnek, mint küllemre, mint funkcióra nézve? (S Wilkins, W Wrangham , Fitch, 2014)

A fejlődés során az ember elkezdte szelektálni a különböző egyedeket az szerint, hogy melyik kutya mire volt leginkább alkalmas- házörzésére, vadászatra. Ezen megfigyeléseinek köszönhetően értékesé váltak a különböző munkaterületeken kiemelkedő teljesítményt nyújtó kutyák, melyeket már később csak úgy párosítottak egymással, hogy mindezeket figyelembe vették. A belső tenyésztésnek és farkasok üldözésének köszönhetően gyorsan szétválak a kutya és farkas fajta egymástól. A kutya emberhez való ragaszkodására, kezelhetőségére, viselkedésére és az emberrel való jó kommunikációjára való szelektálással alapozta meg a kutya gyors küllem béli változását is, melyek később rögzültek. Nagyon fontos állatvédelmi szempontból, hogy az adott egyedek így nemfeltétlenül kapták meg az alapvető ellátást ösztöneinek kielégítésére, illetve az irreális elvárások, melyeket a gazdák támasztanak kutyájukkal szemben egy-egy lehetséges rossz fajtaválasztást követően sajnos viselkedésproblémákhoz vezetnek. A mai kutyafajták nagy része körülbelül 150 éve alakult ki és 1873-ban alapították meg az első ebtenyésztő egyesületet Nagy Britanniában. (Topál, d.n.), (Lorenz, 1981)

Ma már nagyrészen a kutyákat nem azon funkcióknak megfelelően tarjuk, melyekre szelektálták. Az én yorki-bichon keverék kutyusomról nehéz elképzelni, hogy a farkas leszármazottja, de viselkedésében megjelenik néha a vadászösztön, a farkaösztön és a kiváló szociális ösztön.

2.1.4.2. A kutya kognitív képességei

A kognitív képességek megmutatják, hogy hogyan működik egy adott egyed értelmi képessége, azaz megmutatja a kutya intelligenciáját. Az érzékelése, észlelése, figyelme, az emlékezete, azaz milyen gyorsan képesek egy feladat szabályait felismerni és ezeket a szabályokat másik feladatba hogyan viszik át, alkalmazzák. Az etológusok nagyon sok vizsgálatot végeztek annak érdekében, hogy minél jobban megismerhessék a kutya kognitív képességeit. Kutatók szerint a kutyák kognitív képességei egy körülbelül 2-3 éves gyermek képességeivel egyezik meg. A kutya kognitív képességei több területet foglalnak magába, mint például a memóriát, a szociális intelligenciát, az empátia és a társas tanulás képességét, a megfigyelőképességét, a problémamegoldó képességét, a kommunikációt és a megértést, következtetést vagy akár a tárgyi megkülönböztetését. (Kis, Miklósi, és Topál, 2013)

A kutya emlékezete nagyban függ attól, hogy milyen módon kell megjegyeznie és mennyi idő telt el az adott információk feldolgozása óta. A kutya rövidtávú memóriája körülbelül 10 másodpercnél rövidebb időre terjed, azaz elmondható, hogy a kutya az adott pillanatban él. Hosszú távú emlékezete is fejlett, hiszen emlékszik a korábbi tapasztalatokra, azaz például az utasításokra, amelyeket már korábban megtanult. A kutya emlékezete nagyban függ az élményeinek intenzitásától és azok jelentőségétől. Például sokkal jobban emlékszik arra a parancsra, amely számára nehezebben volt megtanulható, több időt és gyakorlást vett igénybe.

A másik kognitív képessége a szociális intelligencia, amely azért fontos számára, hogy hatékonyan kommunikáljon más kutyákkal és emberekkel és ezzel tudjon alkalmazkodni a környezetéhez. Képesek az emberi érzelmek és gesztusok megértésére, fel tudják ismerni az emberi arcokat és hangokat, valamint képesek azokra reagálni. Például ha szomorúak vagyunk, akkor a kutyánk hozzánk bújik, hogy megvigasztaljon. Ezen képességére a társas kapcsolatok kialakításához van szüksége, melyeket képes értelmezni. Le tudja olvasni más kutyák és emberek érzelmeit, érzéseit, valamint a testbeszédüket, arckifejezéseiket, hangjukat és más kommunikációs jeleiket is megértik. Ha van rá lehetősége, azaz együtt tud élni családtagként az emberrel, akkor folyamatosan tudja olvasni gazdája jeleit. A kutya képes érzékelni és reagálni a mások által kifejezett érzelmi állapotokra, mint például a boldogságra, a szomorúságra, a

félelemre, a haragra és a barátságra. A szociális intelligencia része az empátia, amely lehetővé teszi számára, hogy megértse mások fájdalmát, szenvedést és reagáljon ezekre az érzelmekre, valamint megfelelően cselekedjen az adott helyzetben. A szociális intelligencia másik része, hogy képes tanulni más kutyáktól. A kutya megfigyeli más kutyák viselkedését és cselekedeteit és így képes új dolgokat tanulni, ezt hívják szociális tanulásnak. A szociális tanulás lehet fajon belüli és fajok közötti is. A fajok közötti tanulásra példa a Do as I do kiképzési módszer. Összességében elmondható, hogy a kutya rendkívül jó szociális intelligenciája fontos szerepet játszik az életben, és lehetővé teszi számára, hogy hatékonyan kommunikáljon más kutyákkal és emberekkel, alkalmazkodjon a környezetéhez és sikeresen megoldjon különböző helyzeteket. Mivel egésznap szkenneli gazdáját, így még több szabályt, viselkedési mintát tanul meg. A társas tanulás során nemcsak tőlünk, emberektől képes tanulni, hanem más kutyáktól is. A kutya társas tanulási képessége a figyelemre és az utánzásra épül. Megfigyeli, hogy más kutyák vagy emberek hogyan viselkednek bizonyos helyzetekben, ha a megfigyelt kutya vagy személy sikeresen oldotta meg a problémát, akkor a kutya szintén megpróbálja ugyanazt a problémát megoldani. Ez a fajta tanulás a társas kapcsolatok és a kommunikáció alapján történik. A kommunikáció során képes felismerni és értelmezni más kutyák és emberek kommunikációs jeleit, mint például a testbeszédet, arckifejezéseket és hangokat. Mivel énkulturált lények, ezért a kommunikációt a szemkontaktus felvételével kezdik meg. (Byrne, 2006), (Miklósi, 2022)

A kutatások bebizonyították, hogy már pár hetesen megjelenik az emberi arcra való fókuszálás, azon belül is a szem játssza a főszerepet. Ezen képessége teszi lehetővé, hogy hatékonyan tanuljon az emberektől és más kutyáktól. *„Érzékeny az emberi vizuális jelzésekre, kötődik a gazdájához, a nyelv használata nélkül is jól megérteti magát, és megérti az ember szándékait, a legkülönbözőbb helyzetekben képes együttműködni az emberrel és társas-kommunikációs készségeit tekintve összességében „csecsemőszerű” jellegzetességeket mutat”.* (Kiss és Topál, 2017, p. 591)

A kutya agyának különböző részeinek együttműködésén alapul a problémamegoldó képessége. Képesek felismerni az új helyzeteket és meg is próbálják azokat megoldani, mert képesek arra, hogy ok-okozati összefüggéseket megértsenek. A domesztikáció során viszont a kutya problémamegoldó képessége romlott a farkaséhoz képest, mert neki már nem kell megküzdenie az élelemért. A problémamegoldó képességét két virágcsereppel és egy a kutya számára jutalom segítségével bizonyították be, úgy hogy különböző kommunikációs eszközöket használtak, mint például a gesztusok, vagy a mutató. Meglepődve tapasztalták, hogy ma már 6 hetes kölyök is követi az emberi mutatót, mely segítségével könnyen megtalálták a számukra

fontos jutalmat. Interaktív játékkal és logikai feladatok megoldásával tudjuk agyát fejleszteni. A kutyás sportok, az ügyességi pályák, mint például az agility ösztönzi a kutya gondolkodását, problémamegoldó képességét és kreativitását. Ok-okozati kapcsolatokat, következtetéseket a tapasztalataik alapján vonnak le, melyeket korábban szerzett és felhasználja új helyzetekben. Példa lehet rá, hogy egy tárgyat mutatunk a kutyának, melyet később eltakarunk, ekkor a kutya képes következtetni arra, hogy a tárgy ott van, csak el van takarva, így megkeresi. Mázlival például rendszeresen végzünk ilyen feladatokat, amikor valamelyik játékát a takaró alá rejtem, ő pedig egyre gyorsabban megtalálja és kiveszi a takaró alól. Jó megfigyelő képességét pedig az bizonyítja a legjobban, amikor olyan játékot játszunk, hogy a lakásban rejtünk el egy játékát és ő abba az irányba indul el megkeresni ahonnan én érkeztem felé. Fejlett időérzéssel rendelkeznek, hiszen képesek meghatározni, hogy gazdájuknak mikor kell hazajárni a munkából, vagy ha az etetési idő mindig ugyanakkor történik, akkor azt is jelzik számunkra, hogy már etetési idő van. Számunkra még egy nagyon fontos képessége van, az, hogy jól alkalmazkodnak új helyzetekhez, környezetekhez, ahol képesek megtanulni az új szabályokat, viselkedési normákat. Fontos azonban, hogy minden kutya egyedi és különböző a kognitív képességeiknek a szintje. (Kiss és Topál, 2017), (Byrne, 2006), (Perei, 2021)

Összességében elmondható, hogy a kutya különböző kognitív képességekkel rendelkezik, ami lehetővé teszi számunkra, hogy feldolgozzák, megértsék a külvilágot. Ezen képességek fejlesztése pedig nagyon fontos a kutya egészségének, jóllétének megőrzése szempontjából.

2.1.4.3. Kölyöktesztek (3 napos, Volhard teszt)

Milyen fajta kölyökkutyát válasszak? Melyik lesz közülük a legalkalmasabb? Mit figyeljek meg rajtuk? - ezek a kérdések merülnek fel elsősorban egy leendő felvezető fejében.

Aki szeretne terápiás kutyával dolgozni, mint felvezető, annak első körben a megfelelő kutyát kell kiválasztania kölyök korban. Itt nemcsak a fajtáról van szó, hanem a kiválasztásánál nagyon fontos a kiskutya temperamentuma. Amikor a gazda gondosan megtervezte, jól átgondolta a különböző szempontokból, hogy kiskutyát szeretne - hiszen ez az elköteleződés körülbelül 15 évre szól - akkor már csak meg kell találnia, hogy melyik kenneltől vásárolja, azt a kölyökkutyát, amellyel együtt szeretne dolgozni. Nagyon fontos, hogy megfelelő helyről vásároljuk, körültekintően válasszunk kennelt. A felelős tenyésztő nemcsak odafigyelnek a szülők kötelező szűréseire, hanem a kiskutyák egészséges fejlődésére, fajtajellegekre is. Aki munkakutyának szeretne vásárolni kölyökkutyát, azok nem csak a küllemük alapján választanak, hanem a kölyöktesztek alapján.

Egy kölyökkutya tesztelése során az a célunk, hogy megismerjük a kutya személyiségét, temperamentumát és képességeit, mely segítségével megmondható, hogy majd leginkább milyen munkára lesz alkalmas. A kölyöktesztek közül kettő olyan tesztet szeretnék bemutatni, melyik kiskutya alkalmasak leginkább terápiás kutyának.

Az első teszt, amelyet általában a 3-4 napos kölykön szoktak elvégezni a veleszületett temperamentumot mutatja meg, azaz megvizsgálhatjuk, hogy milyen tulajdonságokat örökölt szüleitől. Ezen tesztet általában a már hozzáértő tenyésztő, vagy tapasztalt rehabilitációs kutyaképző szokta megcsinálni. Nagyon fontos, hogy a kölyök már nem ehetnek 2-3 órával a teszt előtt, így a szukát el kell zárni tőlük. A tesztet általában 3 ember szokta végezni. Egy valaki, aki figyel a 2 percet és egy valaki, aki méri stopperrel az adott feladatban a kölyök hány percet mozog és egy valaki, aki méri másodpercen, hogy mennyit vokalizál. A tesztelésre egy a kiskutya számára kellemes hőmérsékletű helyszínen kell sort keríteni. A földre helyezünk egy 9 egyforma négyzettel ellátott lepedőt, ahol a négyzeteknek körülbelül a kölyök méreténél kétszer nagyobbak kell lennie. A 4 tesztfeladatot stopperrel mérjük, ahol az adott feladatokat 2 percen keresztül vizsgáljuk. Megnézzük, hogy az adott idő alatt mennyi volt a helyváltoztató mozgása, hangadása és ezt feljegyezzük a tesztlapra. A helyzetváltoztatás vizsgálatával a kutya későbbi mozgásigényére következtethetünk. A hangadás vizsgálatával pedig azt tudjuk mérni, hogy a kutya mennyire fog majd segítséget kérni, mennyire veszi fel gazdájával a szemkontaktust. A feladatoknak 1-3-ig értéket adhatjuk meg, annak megfelelően, hogy a kölyök hány másodpercig végezte az adott feladatot. 1-es értéket kap az aki 0-40 másodperc között mozgott vagy adott hangot, azaz kevés ideig. 2-es értéket kap, ha 41-80 másodperc között végezte a feladatot, azaz aki átlagos. 3-as értéket kap az, aki 81-120 másodpercen keresztül végezte a feladatot, azaz nekik magas az értékük. A következő feladat a szopóreflex vizsgálata, mellyel az apportkészséget és a motiválhatóságot vizsgáljuk, itt is 1-3 értéket kaphatnak, annak megfelelően, hogy mennyire erősen szopták a tesztelő kisujját. A negyedik feladat a fájdalomküszöb vizsgálata, ahol a tesztelő a kölyökkutyát a nyakszirtjénél megcsípi, mellyel a későbbi ingerküszöbére lehet következtetni. Ezen vizsgálatok alapján az a kölyök lesz jó terápiás kutyának, melyeknek a helyváltoztató mozgása kicsi értéken mozog, a hangadása átlagos, szopóreflexük magas és a fájdalomküszöbük alacsony. (Kersting, d.n.), (Sporrer, 2016)

Az idő elteltével már nemcsak a veleszületett temperamentumot tudjuk vizsgálni, hanem a kölyök jellemét is. A Volhad- féle tesztet a kutya meghatározott életszakaszában vizsgáljuk, amely általában a 49. nap (szokták még 7 hetes tesztnek is mondani). A teszt során megfigyeljük a társaslét igényét, azt, hogy mennyire hajlandó követni az embert, mennyire domináns, mennyire érzékeny az érintésre, a hangos zajokra, mennyire jó a látása, ezen feladatokat pedig

1-6-ig értékelik. Általában 10 feladaton keresztül mérik fel a kölyökkutyát, melyet ki szoktak egészíteni a Kersting féle teszttel is, ahol a kutya memóriáját és bátorságát, vakmerőségét is tesztelik. A teszt helyszínéül a kutya számára idegen, biztonságos, körbekerített, valamint ingerkezésszerű helyet kell választani. A tesztelőnek a kutyák számára idegen embernek kell lennie, ebben az esetben is jó, ha két ember végzi el a vizsgálatot. Egyikük maga a tesztelő, a másikuk pedig a tesztlap kitöltését, a kiskutya viselkedését megfigyelő személy. Első feladatként a társas lét igényét mérik fel. A tesztelő távolabb megy a kölyöktől és elkezd magához hívni, ezzel a feladattal az emberrel szembeni bizalmát, falkaösztönét lehet felmérni. A következő feladatban a tesztelő feláll, elindul és biztatja a kölyköt, hogy kövesse, ezzel a feladattal a kölyök falkaösztönét és az ember követését mérik. A harmadik feladat az önuralom vizsgálata, ahol a kölyköt a hátára fektetik és enyhén lenyomva a talajon tartják 30 másodpercen keresztül. Ebben a feladatban a dominanciát, az engedelmisségi hajlamot és azt mérik, hogy a kutya mennyire lesz kezelhető komplikáltabb helyzetekben. Negyedik feladatként a dominancia vizsgálata következik, ahol a tesztelő a mellette ülő kutyán gyakorolja a gondoskodó dominanciát (fejétől a hátáig simogatja finoman). Itt azt lehet megvizsgálni, hogy mennyire fogja elfogadni az emberi dominanciát. Ötödik feladatként a tesztelő a kiskutyát a hónajánál fogva felemeli a földtől körülbelül 60 cm magasba és 30 másodpercig tartja így. A feladat méri a dominancia elfogadását olyan helyzetben amikor nem a kutyaé a döntési helyzet akkor harcol vagy megfutamodik. A hatodik feladatban a tesztelő megpróbálja felkelteni a kölyök figyelmét egy összegyűrt papírral, melyet majd eldob, ha érdeklődik iránta és biztatja, hogy hozza vissza neki. A feladat a hajlandóságot, együttműködést méri. Hetedik feladatként a kutya érzékenységét teszteljük és azt, hogy a kiképzés során melyek lesznek a szükséges eszközök. A tesztelő a kölyök mancsát finom elkezd összenyomni miközben 10-ig számol. Nyolcadik feladatként a tesztelő éles hangot kelt, mellyel a kölyök hangok iránti érzékenységét és zsákmányszerző ösztönét lehet mérni, hogy mennyire figyel a hang forrását és hogy elindul irányába vagy sem. Kilencedik feladatban a látás érzékenységét vizsgálják, ahol egy kötélben lévő kendőt mozgatnak a kölyök előtt körülbelül 60 cm-re tőle. Evvel lehet mérni a zsákmányszerző ösztönét és a mozgó tárgyak iránti érzékenységét, például kerékpáros, gyerek, vagy akár más állat. Tizedik feladatként pedig megvizsgálják, hogy a kölyök mennyire ijed meg az idegen tárgytól, harcol vele vagy megfutamodik tőle, azaz ismeretlen tárgyak iránti reakciót. Itt a tesztelő egy esernyőt nyit ki és helyez el a földre a kiskutya elé. Kiegészítő feladatként a kölyök memóriáját szokták megvizsgálni, mégpedig úgy, hogy jutalomfalatot helyeznek el két pohár közül az egyik alá. A tesztelő először megmutatja a kiskutyának, hogy melyik alá helyezi el, majd távolabbról nézi a kiskutya a poharat, végül pedig a pohártól elfordítva helyezik el. A vizsgálat során azt nézik

meg, hogy a érdeki-e és hogy megszerzi-e a jutalomfalatot. A másik kiegészítő feladat a kölyök bátorságát, vakmerőségét vizsgálja, ahol a tesztelő felteszi a kölyköt egy asztal tetejére és kellő távolságra áll (ne túl messze, ha véletlenül leugrana el tudja kapni). A vizsgálat során megnézi, hogy a kölyök mit csinál, topog, vokalizál vagy inkább leugrik. (Kersting, d.n.), (Sporrer, 2016), (Kertész, 2003)

A jó terápiás kutya könnyen oldódik új helyzetekben, hamar készenáll a közös munkára. Nem domináns, könnyen elfogadja az embertől az irányítást, döntéshozatalban pedig átlagos. Jó apportképességgel rendelkezik. Az idegen helyek, az erős hangok, magasság nem gátolja a munkában. Jó a memóriája. Az 1-6-ig kiértékelés során a 3-as, 4-es értéket kapó kutya a legalkalmasabb. Ők nyitottak, barátságosak, rugalmasak, könnyen alkalmazkodnak a számukra idegen helyzetekhez, folyamatosan figyeli gazdáját, könnyen tanítható.

Fontos figyelembe venni, hogy egy kiskutyát sem lehet egyetlen teszt alapján teljesen megismerni. Minden kutya egyedi személyiség és temperamentum. Természetesen körültekintően kell eljárni, hiszen ezek a tesztek csak tájékoztató jellegűek. Az, hogy egy kutya eljusson odáig, hogy terápiás kutyává váljon nagyon sok mullik a gazdán és a kiképzőn.

2.1.4.4. A kutya kiképzése

Egy felelős gazda, aki már jól végig gondolta, megtervezte és kiválasztotta a számára leginkább megfelelő fajtájú és temperamentumú kutyát, már kezdődheti is a munkát.

De milyen munkát? Ez természetesen nagyon függ attól, hogy a gazda mit is szeretne csinálni kutyájával. Egy jól nevelt családikutyanak, vagy házőrzőnek, akár sportolni szeretne vele, vagy segítő kutyának (vakvezető, személyi segítő, rohamjelző, mozgáskorlátozottat segítő, hangot jelző, terápiás) szeretné.

Bármilyen feladatra is szeretné a gazda a kutyáját, nagyon fontos, hogy közöttük egy jól működő bizalomra épülő kutya gazda kapcsolat legyen. A kapcsolat kiépítésében természetesen leginkább a szeretet, a kutyával való játék és a vele együtt eltöltött idő segít, amely során a gazdának igazi „falkavezérré” kell alakulnia.

A kutyák kiképzésének alapja a kutyaetológiai kísérletek, mert az ott végzett kutatások eredményeinek köszönhetően számos új ismeretet kapunk a kutyák viselkedéséről. Ezen ismeretek teszik lehetővé, hogy a kutyakiképzők egyre hatékonyabbak legyenek. A tanulással kapcsolatos ismereteink egy részét a behavioristák kísérletezték ki, számukra az állat egy veleszületett válaszreakcióra képes, azaz egy feltételes ingerre feltételes válasszal reagál. Mivel csak laboratóriumi keretek között végeztek kísérleteket, ezért néha nem feleltek meg annak, ahogyan a

természetben az állat viselkedett. Például a kutyánál nem vették figyelembe a szocikognitív képességeket, mely számunka nagyon fontos. Két nagyon fontos tanulási forma elengedhetetlen a kutyák tanításánál, az egyik a habituáció, a másik pedig szenzitizáció. A habituáció során a kutyát fokozatosan hozzászoktatjuk különböző ingerhez. Az érzéktelenítés hatására a kutyában többé nem váltja ki a reakciót. Például a terápiás kutyákat hozzászoktatjuk a kerekesszékesekhez, a hangos zajokhoz. A szenzitizáció során egyre érzékenyebbé tesszük a kutyákat különböző ingerekhez, azért hogy még inkább reagáljon. Például, hogy megszólítható, behívható legyen érzékenyítjük a nevéhez, azzal hogy erősebb ingereket biztosítunk számára miközben a nevét mondjuk. Az asszociációs tanulás során a kutyát két inger éri, mely során az agy az összetartozó fogalmak közötti kapcsolatokat tanulja meg. Azaz a két inger meghatározott időben egyszerre, egymás után időrendi sorrendben jelenik meg. Az agy a különböző érzékszerveken keresztül érzékeli a környezet, majd az onnan érkező ingerek alapján kapcsolatba hozza korábbi tapasztalataival. Az asszociációs tanulásnak két típusát különböztethetjük meg, az egyik a klasszikus kondicionálás, a másik pedig az operáns kondicionálás. A klasszikus kondicionálás, másnéven Pavlov-i kondicionálás, ahol két külső inger, egy semleges és egy választ kiváltó inger közötti kapcsolaton alapuló tanulást jelent. Pavlov kutyákon végzett kísérletének köszönhetően bebizonyította, hogy ha két eltérő inger éri egyszerre a kutyát, akkor a viselkedésében is kimutatható lesz a változás. A kísérlet során a táplálék adásakor, azaz egy feltétlen ingerhez megszólaltatott egy csengőt, egy feltételes ingert, majd később azt vette észre, hogy már elegendő csak csengőt megszólaltatni és a kutyának elindul a nyálelválasztása, azaz kialakul a feltétlen válasz. Azaz egy ingerhez egy másik, korábban semleges inger hozzákapcsolásával képesek vagyunk az állatok viselkedését megváltoztatni, mely a kiképzés folyamán nagyon fontos. Az operáns kondicionálás pedig egy olyan tanulási típus, amely egy saját spontán viselkedés következménye, és a viselkedés megváltozást a viselkedés manipulálásával érhetjük el. Itt a viselkedést megerősítés vagy büntetés követi, mely segítségével növelni vagy csökkenteni tudjuk annak a valószínűségét, hogy a viselkedés újra bekövetkezik. A pozitív megerősítés során megjutalmazzuk, negatív megerősítés során pedig egy számára kellemetlen inger megszűnik. A büntetés pedig csökkenti a nemkívánt viselkedés bekövetkezésének valószínűségét. Kioltás lehet, hogy a viselkedés után egy számára kellemes ingert megvonunk tőle. A büntetés során a nemkívánt viselkedést egy számára kellemetlen inger követi. A kutya így megtanulja, hogy egy adott viselkedéshez adott következményt társíthasson. Az operáns kondicionálás Thorndike nevéhez fűződik, aki az állatkísérletei során „problémadobozba” zárta az állatokat és a viselkedésüknek következtében tudtak kiszabadulni onnan az élelemhez. Rájött, hogy az állatok egyre hamarabb jutottak ki a dobozból, azaz ha pozitív megerősítés

követi a viselkedést, akkor növelni fogja a gyakoriságot, ha negatív akkor pedig csökkenni, ez a Thorndike effektus törvénye. Másik neves képviselője az operáns kondicionálás elméletének, Skinner, aki úgy vélte, hogy a viselkedést a környezet befolyásolja, és a megerősítés vagy a büntetés felhasználható a viselkedés módosítására. Arra figyelniünk kell, hogy maga csak a büntetés nem alkalmazható a viselkedés megváltoztatására, mert akkor a kutya bizalmát veszti gazdája felé, agresszív viselkedést válthat ki a kutyából, illetve nem jön létre az új pozitív viselkedési forma. (Miklósi, 2022)

Fontos a kutya gazda páros számára megfelelő kiképzési módszert válasszunk, ha pedig mi magunk nem vagyunk jártassak a kiképzésben, akkor az erre leginkább megfelelő szakembert válasszuk ki. A kiképzési módszernek alkalmazkodnia kell a kutya személyiségéhez és szükségleteihez, úgy, hogy közben biztonságos és hatékony is legyen, azaz ne okozzon fájdalmat vagy sérülést. (Gácsi & Ferenczy, 1994)

A jó terápiás kutya jellemzője, hogy kiegyensúlyozott, engedelmes és könnyen kezelhető, szeretnie kell az embereket, jó kommunikációs képességekkel rendelkezzen és képes arra, hogy reagáljon az emberek hangulatára és érzelmeire. A terápiás kutyának meg kell tanulnia, hogy hogyan kell viselkedni a különböző környezetekben és helyzetekben, valamint fel kell készülnie az idegen helyzetekre, zajokra és illatokra.

A szisztematikus deszenzitizáció pozitív ellenkondicionálás a klasszikus kondicionálás elméletén alapuló képzés, amely során csökkentjük a kutya szorongását, félelmét. Lényege, hogy megtervezett módon lépésről lépésre csökkentjük a túlzott reakciót egy adott ingerrel szemben. A folyamat során csak finoman, kis léptékben adjuk a félelmet kiváltó ingert és közben megpróbáljuk, ezt az ingert egy számára kellemes ingerrel tarsítani. Az a kutya, amelyik fél a hangos zajoktól vagy szorong a számára kellemetlen illatokat érezve, ezen módszerrel tanítható. Egy kutya nem csak egy adott módszerrel tanítható, hanem az adott helyzetnek, problémának megfelelő módszert kell kiválasztani. A kutya kiképzése során, nemcsak a kutyát szokták tanítani, hanem a gazdát is. A kutyák okosak és intelligensek, könnyen tanulnak, ha a gazdájukkal megfelelő kapcsolatuk, aki megfelelően tudja motiválni vagy gátolni. A kutyakiképzése során figyelniünk kell arra, hogy rendszeres legyen, akár naponta többször is 10-15 percet tanulhatunk kutyánkkal figyelve arra, hogy nemcsak a gazdának, de a kutya számára is élmény legyen. A kiképzés türelmet és következetességet követel meg a gazdától. Fontos, hogy ha a gazda nincs megfelelő lelkiállapotba, akkor inkább aznap ne tanuljanak, mert nehogy a kutyán töltse ki dühét. A tanulást már kölyökkorban érdemes megkezdeni, ahol a helyes viselkedést dicsérni, jutalmazni kell, a helytelen pedig visszaszorítani. A tanítás során mindig fokozatosan fejlesszük kutyánkat, ne akarjunk egyszerre mindent megtanítani. Ha összetettebb feladatokat

szeretnénk megtanítani, akkor pedig apró részletekre bontva tanítsuk meg számára. A motiváltság fenntartása érdekében, pedig mindig úgy fejezzük be a közös munkát, hogy sikeres gyakorlattal zártunk. Minden kutyának engedelmesen szót kell fogadnia gazdájának, meg kell tanulnia, hogy hogyan reagáljon a különböző parancsokra, még akkor is, ha zavaró tényezők veszik körül. A kutyának ismernie kell az alapvető parancsokat, mint az „Hozzám!”, „Ül!”, „Fekszik!”, „Marad!” parancsot, melyekkel kontrollálható a kutya. Jól szocializáltnak kell lennie más állatokkal és emberekkel is, hiszen ez elengedhetetlen a foglalkozások alkalmával. A szocializációt megkönnyíthetjük azzal, hogy már a megfelelő oltások után minél több helyre visszük magunkkal, ahol találkozhat különböző méretű, fajtájú, korú és temperamentumú kutyákkal, valamint különböző emberekkel. (Miklósi, 2022), (Gácsi és Ferenczy, 1994)

A kutya kiképzése időigényes, de ha betartjuk a szabályokat és türelmesek vagyunk kutyánkkal, akkor könnyen és hatékonyan megtaníthatjuk bármire.

2.1.4.5. Törvényi szabályozások, terápiás vizsga szabályai

A terápiás kutyák jogi helyzete és engedélyezési eljárása országonként változhat. Jelenleg azonban az ilyen kutyák speciális kiképzése és vizsgáztatása szigorú szabályok alapján történik, és ezen kutyákkal csak az erre jogosultak dolgozhatnak közösen.

Magyarországon, az állatvédelmi törvény és más kapcsolódó jogszabályok biztosítják az állatok jólétét és biztonságát, és büntetik azokat, akik az állatokat bántalmazzák vagy rosszul kezelik.

1998. évi XXVIII. törvény az állatok védelméről és kíméletéről szól, amelynek II. fejezete az állattartás általános szabályait határozza meg, azaz hogy jó gazda gondosságával kell gondoznia állatát. Az állat kímélete, az állatkínzás tilalma, különböző beavatkozások az állatokon, illetve az állatok életének kioltása. III. fejezete az egyes állatok védelmének külön szabályait tartalmazza és ebben a fejezetben határozza meg az *„eb által okozott fizikai sérülés, eb veszélyesnek minősítése és a veszélyes eb tartása”* vonatkozó szabályokat. (1998. évi XXVIII. törvény, 1998) V. fejezet pedig az állat szállításával kapcsolatos általános rendelkezéseket tartalmazza. (1998. évi XXVIII. törvény, 1998)

A segítő- és terápiáskutya jogi szabályozását a 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet szabályozza, amely tartalmazza a segítő kutya kiképzésének, vizsgáztatásának és alkalmazhatóságának szabályait. A rendelet szabályozza, hogy segítőkutya a vakvezető kutya, mozgáskorlátozott személyt segítő kutya, hangot jelző kutya, rohamjelző kutya, személyi segítő kutya és a terápiás

kutya. Megfogalmazza, hogy a terápiás kutya „a gyógypedagógiai, a szociális szolgáltatások területén pedagógiai, pszichológiai, pszichiátriai, konduktív pedagógiai habilitációs, illetve rehabilitációs folyamatban alkalmazott kutya” (27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet, 2009, III. fejezet). Az a szervezet képezhet ki terápiás kutyát melynek alapító okiratában szerepel „a segítő kutyák kiképzése és a fogyatékossgal élő személyekhez történő eljuttatása”, valamint a szervezet rendelkezik olyan kiképzővel, akinek van habilitációs kutyakiképző képesítése. A jelenleg érvényben lévő rendeletben OKJ 52 810 01 számú képesítéssel kell rendelkezni annak aki szeretne terápiás kutyákat kiképezni, mivel ez a képzési forma megszűnt, így ezen rendelet frissítésre, módosításra fog szorulni az új szakképzési törvény szerint. Egy közreműködő szervezetet jelölnek ki, akinek feladatai közé tartozik, hogy a honlapján közzé kell tennie a kiképző szervezetek listáját, azt, hogy milyen követelményeknek kell megfelelnie a gazdának és a kutyának a vizsgán, valamint szakmai tanácsokkal kell ellátnia a szervezeteket. Vizsgáztatásokat kell lebonyolítani a jogszabályban és a szakmai szabályoknak megfelelően. Eredményes vizsga esetén pedig egy fényképes tanúsítványt kell kialátania. Ma Magyarországon e szervezet a Magyar Terápiás és Segítőkutya Szövetség Egyesületet (MATESZE). Továbbá e rendelet szabályozza a vizsga díjait, a vizsgához szükséges személyi és tárgyi feltételeket. a 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet melléklete tartalmazza a segítő kutya kiképzésre és vizsgájának rendjét. Rendelkezik arról, hogy a terápiás kutyának viselnie kell azt a megkülönböztető jelzést, mely az alkalmazó szervezet logóját jelenti, és hogy a terápiás kutya kivételével minden segítő kutya bemehet bárhova. A terápiás kutya csak az arra kijelölt intézményekbe mehet. (27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet, 2009)

A MATESZE honlapján a terápiáskutya vizsgaszabályzata teljes körűen leírja a vizsga személyi és tárgyi feltételeit valamint a terápiás kutyákkal szembeni elvárásokat. A terápiás vizsga szabályzatával tisztában kell lennie mind a habilitációs kutyakiképzőnek, mint pedig a vizsgázónak, vizsgáztatónak. A vizsga két részből áll az egyik a temperamentum vizsga, a másik pedig a gyakorlati záróvizsga. A temperamentum vizsga a terápiás kutya felmérésének egyik fontos része, amely során megvizsgálják a kutya természetes viselkedési reakcióit és temperamentumát. Ezen a vizsgán olyan kutya vehet részt, amely betöltötte az 1 éves korát és rendelkezik a szabályzatban előírt egészségügyi szűrésekkel. A vizsga során a kutya és gazdája együtt vizsgázik és sikeres vizsga esetén is a páros együttes munkáját értékelik. Olyan különböző helyzetekkel szembesül a páros, melyek szimulálják a különböző élethelyzeteket, mint például a zajos környezet, a tömeg, idegen helyen, más kutyákkal együtt. Megvizsgálják, hogy idegen emberekkel hogyan viselkedik, engedelmeskedik-e neki, hagyja, hogy megsimogassák,

illetve hogyan reagál olyan személyekre, akik nehezebben képesek mozogni, vagy akár furcsán mozognak. A vizsga folyamán nézik, hogy a kutya hogyan követi és engedelmeskedik gazdájának, milyen kapcsolat van a páros között. Megfigyelik, hogy a gazda megfelelően tudja-e kontrollálni a kutyáját. A kutyának a vizsga során kiegyensúlyozottnak, nyugodtnak kell lennie, szívesen keresse az emberek társaságát, tűrje a hangos zajokat, erős szagokat, a testi érintéseket, hirtelen mozdulatokat. A gazda pedig folyamatosan szemmel tartja kutyáját, nem használ testi erőt. A feladatok között szerepelnek olyan feladatok, melyeket kint a szabadban kell megoldani és vannak olyan feladatok, melyeket zárt térben. Fontos, hogy a gazda a feladatok közben nem jutalmazhat, de a feladatok között oldhatja, jutalmazhatja kutyáját. A szabadtéri feladatok közül az első háromban megvizsgálják a kutya vezethetőségét, idegen emberrel és kutyával való találkozásra adott reakcióját, illetve furcsa viselkedésű emberekkel hogyan viselkedik, valamint megnézik, hogy mi történik akkor, amikor egyszerre 6 ember közelíti meg. A feladatokat akkor teljesíti sikeresen a páros, ha a kutya nyugodtan és barátságosan viselkedik. A következő három feladatban a kutya engedelmességét és kontrollálhatóságát vizsgálják, mely során először a gazdával hajt végre engedelmisségi feladatokat, majd a vizsgabizottság egyik tagjával. A következő feladatban pedig a kutya behívhatóságát tesztelik, ez az egyetlen feladat, melyben a gazda a feladat közben is jutalmazhatja kutyáját. Sikeresnek ezen feladatok akkor tekinthetők, ha a kutya engedelmes és megfelelően kontrollálható. Ezt követően a feladatok helyszíne a szabadból a zárt térbe tevődik. Az első feladatban az apportkészséget és a játék közbeni együttműködést vizsgálják. A kutya az egyik vizsgáztatóval kezd el játszani, ahol a kutyának az apporttárgyat vissza kell vinnie, eközben pedig a vizsgáztató úgy igyekszik elvenni tőle, hogy a kutya szájába kerüljön a keze (A kutya nem haraphat rá a vizsgáztató kezére). Sikeresen akkor sikerült teljesíteni ezt a feladatot, ha a kutya az apporttárgyat kérésre visszaviszi és át is adja, valamint nem fog rá a vizsgáztató kezére. Az idegen zsúfolt helyre való belépés szimuláló feladat következik, ahol találkozik egy kerekesszékesel is. A kerekesszékesel interakcióba kell lépnie a kutyának és túrnie, hogy a kerekesszékes áttapogatja testét, megvizsgálja száját és fülét. A következő feladatokban az élemmel kapcsolatos kontrollt, megtagadását és a vártalan ingerek tűrését vizsgálják, azaz a zajérzékenységet. Ha mindezeket sikeresen teljesítette a kutya, akkor a következő feladat a gazdától való szeparációs szorongás megvizsgálása idegen helyen. A benti feladatok közben pedig kétszer kell felhelyezni a hámot, majd levenni. Ezután ismét szabadtéri feladatok következnek, ahol megnézik a kutya reakcióját barátságos és fenyegető megközelítés esetén, melyet a fenyegetően megközelítő ember old fel. Utolsó feladatként pedig megfigyelik, hogy az emberrel szemben milyen

agresszív késztetései vannak táplálék jelenlétében. Sikeres temperamentum vizsga után következik a valós terápiás helyzet, melynek minimum 60 nappal később kell lennie, mint a temperamentum vizsga, de nem lehet 240 napnál később. A záróvizsgára felkészülés során olyan csoportot kell választani, ahol minimum 5 kliens vesz részt a foglalkozáson és legalább 15 alkalommal kell gyakorolnia a párosnak. A vizsgát a háromtagú vizsgabizottság felügyeli, melyről videófelvétel is készül. A foglalkozásnak pedig minimum 30 percesnek kell lennie. A foglalkozás során végrehajtott feladatokról a foglalkozásvezető és a felvezető dönt a vizsgaszabályzatban meghatározott feladatok alapján. A kötelező feladatok a kutya és a felvezető köszöntése, mozgás és zajkeltés a kutya körül, a kutya körbeülése, állása miközben a különböző testrészeit érintik. Tartalmaznia kell ügyességi feladatokat, melyek közül legalább hármat kell választani, ez lehet apport visszahozása, akadálypálya, különböző trükkök bemutatása, kérése. A kutya kliensek általi pórázon vezethetőségét is megvizsgálják különböző tempókban és irányváltásokkal. Tartalmaznia kell olyan feladatot, ahol a kliensek legalább háromszor jutalomfalatot adnak a kutyának illetve egy olyan feladatot is amikor egy idegen hangosan megzavarja a foglalkozást. Sikeres záróvizsga után a páros terápiás tanúsítványt kap, mely kettő évig érvényes, ezután úgy hosszabbítható meg, hogy ha a kiképző szervezet leigazolja a páros számára, hogy 15 hónapon keresztül heti rendszerességgel tartottak foglalkozást. (MATESZE, 2021)

2.1.5. Kutyával asszisztált matematika tanórák

Matematika szakos pedagógusként, úgy érzem, hogy a gyerekek kevésbé motiváltak a matematika tanórákon a tantárgy nehézsége miatt, ezért úgy gondoltam, hogy a kutyával asszisztált foglalkozások sokat javíthatnának ezen a helyzeten.

Mázlit heti rendszerességgel viszem abba az intézménybe, ahol dolgozom. A tanórák során megfigyelhető, hogy a gyerekek sokkal inkább motiválhatók, szívesebben végzik el azokat a feladatokat, amelyben a kutya is része. A tanórán kisebb mennyiségű tananyagot tudunk fel dolgozni általában. Így igyekszem, úgy tervezni, hogy azokra a tanórákra teszem a gyakorló, összefoglaló órát. Ebben a fejezetben szeretnék két tanórát bemutatni. Ezen tanórák alkalmával egyszerre szoktam az órát tartó pedagógus lenni és a terápiáskutya felvezetője is.

2.1.5.1. Számolás maradékkal

Az óra célja az önálló szabályfelismerés képességének, önálló szabályalkotás képességének fejlesztése. Az oszthatóság fogalmának elmélyítése, maradék fogalmának elsajátítása, maradékok felismerése. Számok maradékok szerinti csoportosítása. Ezen tanult ismeretek alkalmazása a törtek összeadásánál.

Ezen óra tervezésénél (2.számú melléklet) mindenképpen szerettem volna bevonni a digitális eszközt és Mázlit is.

A gyerekek rendelkeznek Tablettekkel, melyeket használhatnak a tanórákon. Ezért olyan feladatokat terveztem, ahol a gyerekek a feladatok megoldását QR kódban tudják megnézni. A társállatot pedig úgy tudtam bevonni, hogy ő vitte ki a feladatokat a gyerekeknek behívásra, valamint az értékelésnél. Az ügyesen teljesítő tanulók kérhettek a végén trükköket tőle. (A szünetben is folyamatosan kérték tőle, de ott már mindenki kérhetett.)

Az óra tervezése során figyelembe vettem előző tanulmányaikat a témában és erre alapozva vezettem be. Irányított beszélgetés formájában ezen téma kapcsán fel szerettem volna idéztetni a diákokkal az alsóbb évfolyamokon szerzett tudásukat. A kérdésekre helyesen válaszoltak, emlékeztek a már tanult ismeretekre, voltak akik érveltek is.

Mázlinak is szerepet szánva, rá bízam a csoportalkotást (véletlenszerűen). A hámjára felszerelt kis táskákban osztásokat tartalmazó kártyákat tettem.- Az osztály létszámából adódóan tudtam, hogy három csoportot tudok létrehozni, így a hárommal való osztási maradékoknak megfelelő osztásokat választottam. A gyerekek gyorsan elvégezték az osztásokat és a megfelelő csoportba foglaltak helyet. A csoport feladatokat megkapták és kezdetét vette a munka.

A csoportos munkák esetén fő szempont, hogy tervezzék meg, beszéljék meg, majd közösen kivitelezzék a feladatot, úgy hogy az esztétikus is legyen. Sajnos ez nem teljesen az ő hibájukból kevésbé lett sikeres, mert az alkoholos filcnek hitt eszközök elmosódtak az írás során a laminált lapon. Tanulva ebből legközelebb nem szabad lelaminálnom az olyan feladatot ahova írni is kell.

A gyerekek munkáját folyamatosan figyelemmel tartottam, segítettem őket, ha valahol elakadtak. Érdekes volt nézni, hogy ahova nekik kellett kiegészíteni 1-1 számmal, oda nem mertek nagyobb számokat írni, maradtak az egyszerűbb megoldásnál. Legközelebb pontosabban meg kell fogalmaznom, hogy egy háromjegyű számot várok tőlük példaként, mint ahogy a feladatban a számok is háromjegyűek voltak.

A csoportok jól funkcionáltak, beosztották az osztásokat, melyeket egyesével végeztek el a füzetbe.

Miután elkészültek a feladattal ismételten be tudták hívni Mázlit, akinek a táskájában ekkor már a megoldást rejtő QR kód volt, melyet a Tabletek segítségével le tudtak olvasni, önellenőrzéssel leellenőrizni a munkájukat.

Fontos szempont volt, hogy amikor már elkészültek a feladatokkal be tudják mutatni társaiknak, tudjanak érvelni mellette és ellene, használják a helyes matematikai megfogalmazást. A többi csoport számára is érthető legyen a feladat.

Ilyen feladatoknál mindig nehezen alakul ki, hogy ki jöjjön bemutatni a feladatot, mert még szükségük van az önbizalom növelésére, verbális kommunikáció fejlesztésére.

A bemutatott munkák után szerettem volna, ha megvizsgáljuk az összeg oszthatóságát, ezért felírtam a táblára különböző összeadásokat, melyet meg kellett vizsgálniuk a 2-vel való oszthatóság alapján. Irányított beszélgetéssel a gyerekek felismerték az összefüggéseket, helyesen éveltek a megoldások mellett, majd szabályokat fogalmaztak meg, melyeket utána megkaptak nyomtatott változatban és így be tudták ragasztani a füzetbe.

A csoportfeladat, valamint az irányított feladatmegoldás elérte a célját, mert tudták alkalmazni a logikus gondolkodásukat, kreativitásukat.

A tanóra végére a gyerekek ügyesen meg tudták határozni, hogy adott számmal osztva, milyen maradékosztályok lehetnek, valamint a számokat is ügyesen be tudták sorolni.

Mázlit már a gyerekek régebb óta ismerik, de ez volt az első olyan tanóra, ahol aktívan részt vett. Számomra az volt a legnagyobb kihívás, hogy egyszemélyben voltam a tanár és a kutya felvezetője is. A feladatok megoldására kevesebb idő jutott, mert a behívásokkal jobban elment az idő, mint szerettem volna. A jövőben Mázlit kicsit kevesebb feladatba kell bevonnom, vagy kevesebb feladatot kell terveznem egy tanórára.

Az óra végén a gyerekek azt mondták, hogy több Mázlis óra legyen. Örültem neki, hiszen elmondható, hogy mindenki szorgalmasan dolgozott, hogy ő adhasson feladatot Mázlinak.

Mázlit azzal a céllal vontam be a tanórába, hogy motiválja a gyerekeket, növeljem az együttműködési képességüket, türelmüket, szabálykövetésüket, valamint a gyerekekben lévő stresszt is szerettem volna csökkenteni evvel. Magabiztosabbak lettek, együttműködőbbek és empátikusabbak.

Sajnos, mivel ez volt az első ilyen tanóra, ezért nehézséget okozott a diákok számára, hogy egyszerre csak egy valaki hívja a Mázlit, illetve hogy várják meg egymást, míg a kért feladatot elvégzi a kutya. A türelmet, az együttműködést, az egymás iránt érzett toleranciát még fejleszteni kell.

A tanóra elérte célját, hiszen a már tanultakra sikerült ráépülve elmélyíteni, szaknyelven megfogalmazni az osztási maradékokkal kapcsolatos ismereteket. Örülök, hogy minden tanuló aktívan részt vett a saját képességeinek megfelelően, illetve hogy a csoportmunkában támogatták, segítették egymást.

2.1.5.2. Hosszúság mérése, kerülete

Az óra célja a mérőszám, mértékegység, mennyiségek jellemzésének ismételése, gyakorlása, hosszúságmérések választott egységekkel, a hosszúság mértékegységeinek ismerete, átváltás elvégzése mértékegységek között, a téglalap, négyzet kerületének kiszámításának módja. A tanóra napján volt a ceruza és a sétálj egy parkban világnap, így ceruzával írt mindenki a füzetébe és sétálunk egy parkban. Az óra tervezetét a *3. számú melléklet* tartalmazza.

A társállattal asszisztált tanóra kezdetén a gyerekek leülnek a földre egy párnára, úgy hogy kört alkotnak. Minden alkalommal, úgy kezdjük el az órát, hogy köszönünk Mázlinak, akitől „Cuki”- vagy „Pacsi”-t kérhetnek, közben megsimogatják amely hatására elkezdnek feloldódni.

Az óra megtervezése során figyelembe vettem a már meglévő tudásukat és erre alapozva építettem fel az órát. Köszönés után három trükköt mutat meg Mázli, melyeket a munka értékeléseként, majd kérhetnek tőle. Irányított beszélgetéssel felidéztük a diákokkal az alsóbb évfolyamokon szerzett tudásukat és az előző órai tanultakat. Megbeszéltük a régi időkben a hosszúság mérésére milyen mértékeket használtak, azoknak mik voltak az előnyei és hátrányai, majd a mai kor hosszsmértékeit is. A beszélgetés során aktívak voltak, ügyesen válaszoltak a feltett kérdésekre.

A következő feladatban Mázli aktív szerepet kap. A gyerekek által kihúzott kártyákon különböző hosszúságok vannak feltüntetve más és más mértékegységben. A mértékegységeket növekvő sorrendbe kellett rendezniük, majd ez alapján kellett Mázlit magukhoz hívni és jutalomfalatot adni neki. Ebben a feladatban megjelenik a kommunikáció, együttműködés, figyelem, megfigyelési képesség, memória fejlesztése.

A következő feladatban minden tanulót arra kértem, hogy a kezében lévő ceruza segítségével mindenki mérje le a terem hosszát. A gyerekeknek nagyon tetszett ez a feladat, hiszen mozoghattak és hamar rájöttek, hogy mindenkinek más-más eredménye lesz. Volt olyan diák, akinek csak egy nagyon kicsi ceruzája volt, s volt olyan is, akinek teljesen új nagy. Amíg a gyerekek

mérték folyamatosan figyelemmel tarottam munkájukat, Mázlit pedig a terem közepére fektettem, hogy még a feladat szempontjából passzív szerepet tölt be, de a gyerekek mégis oda tudjanak menni megsimogatni.

A gyerekek már menet közben ügyesen megvitatták, hogy ki miért mért más számot. Megbeszéltük, hogy akinek kisebb ceruzája van, neki nagyobb szám jött ki eredményül, mint annak akinek nagyobb volt a ceruzája. A feladat következtében megbeszéltük, hogy a viták elkerülése érdekében volt szükség az SI mértékek bevezetésére.

A mérés után megbeszéltük mit jelent a kerület, mire és hol lehet használni és miért fontos ez a számunkra. A „Kerüld meg!” utasítást használva reméltem, hogy jobban meg marad, hogy mit is jelent a kerület.

Kihasználva, hogy a teremtől pár lépésre egy tó található és a sétálás világnapja volt, a gyerekek következő feladata az volt, hogy mérjék meg a kerületét. Megbeszéltük, hogy hogyan is lehet megoldani ezt a feladatot. Mindenkinek a saját lépéseivel lemérte a tó kerületét, miközben Mázlit pórázon sétáltatták, úgy hogy egymásnak kellett adniuk a póráz. Indulás előtt pedig elindítottunk egy lépésszámláló applikációt is, amely a végén megmutatta, hogy hány lépést mentünk és kijelozte hány kilométert jelent ez. Megbeszéltük, hogy mért kapott mindenki más eredményt, majd azt is, hogy az applikáció által kijelzett kilométert át kellett váltanunk métertbe ami körülbelül megfelel a lépések számának. Mindenki kiszámolta, hogy mennyivel tér el az ő eredménye az applikációban meghatározott értéktől.

A gyerekeknek nagyon tetszett, hogy a szabadban oldhatták meg a feladatot Mázli társaságában, ezért szerettek volna még egy kört sétálni, de az idő rövidsége miatt már nem volt lehetőségünk rá. Sajnos az önálló feladat kijelölésére sem maradt idő, így a gyerekek aznap nem kaptak házi feladatot.

A tanóra végén a gyerekeket szóban értékeltem, majd elköszöntek Mázlitól simogatással és egy-egy trükk kérésével.

Mázlit, azzal a céllal vontam be ebbe a tanórába is, hogy motiválja a gyerekeket, növeljem az együttműködési képességüket, türelmüket, szabálykövetésüket, valamint a gyerekekben lévő stresszt is szerettem volna csökkenteni evvel. Magabiztosabbak lettek, együttműködőbbek és empatikusabbak.

A türelmet, az együttműködést, az egymás iránt érzett toleranciát még fejleszteni kell, hiszen a póráz átadása nem volt zökkenőmentes, mindenki egyszerre szeretne volna sétálni vinni.

A tanóra elérte a célját, hiszen a gyerekek megjegyezték a hosszúság mértékegységeit, azok átválthatóságát, valamint azt, hogy mit is jelent a kerület és hogyan tudjuk kiszámolni. Nagyon örültem annak, hogy minden tanuló aktívan részt vett a foglalkozáson saját képességeinek

megfelelően. A gyerekek megfogalmazása alapján is nyugodtabbak és motiváltabbak, ha a kutya jelen van a tanórán, valamint azt fogalmazták még meg, hogy mintha könnyebben menne számukra a tanulás.

2.1.6. Bejárható Magyarország- Mázli terápiás záróvizsgálja

Matematika tanórán kívül a bejárható Magyarország tantárgy keretében tartottam foglalkozást, mely egyben Mázli záróvizsgálja is volt. A foglalkozás tervezetét a *4. számú melléklet* tartalmazza.

A foglalkozást megelőzően megnéztem az adott évfolyamhoz tartozó tananyaggal kapcsolatos elvárásokat. Kolléganőmet megkérdeztem, hogy a vizsga során elvállalja a pedagógus szerepét, melyre ő igent mondott. Elkezdtem elkészíteni a foglalkozás tervezetét, melyben nemcsak a tananyag tartalmának kellett megfelelnie, hanem a terápiás záróvizsga feladatainak is eleget kellett tenni. A feladatokat egyeztettem a kolléganővel. Maga vizsga során pedig csak, mint felvezető voltam jelen.

A tanóra célja a tájékozódási képesség fejlesztése a környezettudatosságra és egészséges életmódra nevelés. Magatartásformák, szabályok viselkedési normák ismerete. A túratársak irányában tanúsítandó figyelmes, felelősségteljes és segítőkész magatartás gyakorlása. Az ember alkalmazkodása a különböző tereptípusok által elé állított kihívásokhoz. Önismereti és társas kapcsolati kultúra fejlesztése, erkölcsi nevelés. Fizikai állóképesség, együttműködő- készség, szabálykövetés erősítése. Kezdeményezőképeség és szervezői kompetenciák fejlesztése.

A záróvizsgán kötelező feladatokba illesztettem bele a túrázással kapcsolatos ismereteket. A foglalkozás kezdetén a gyerekek köszöntek Mázlinak a már jól megszokott módon. Hiába történik meg ez minden egyes tanóra kezdésekor, mégis szeretik a gyerekek, ha megszimogathatják és trükköt kérhetnek. Ráhangolódásként beszéltünk a gyerekekkel a túrázásról és hogy milyen dolgokat kell bepakolni egy egynapos túrázáshoz. A gyerekek laminált kártyákon lévő eszközöket pakoltak be a hátizsákba. Megbeszéltük, hogy a biztonságos túrázáshoz szükségünk van a jó tájékozódási ismeretekre. Átismételtük az égtájakat, majd az általuk kihúzott kártyának megfelelően beálltak a terembe és tanári utasítás alapján elindultak Mázlival együtt. A feladatban pórázon kellett vezetniük a megadott irányba és megadott tempóval a megfelelő helyre. Miután jól átismételtük az égtájakat utána egy dimbes-dombos tájat imitáló akadálypályán kellett végigvezetni Mázlit. Mivel minden túra után következik egy kis pihenés, szórakozás, ezért Mázli körül hatalmas zajt és mozgást keltettek, úgy hogy labdajátékot játszottak. Sajnos vannak olyan emberek akik eldobálják szemetüket és otthagyják az erdőben. Azért,

hogy még véletlenül sem hagyjunk mi hátra szemetet, ezért megkérték a tanulók Mázlit, hogy segítsen összeszedni az eldobott szemetet. A feladatok során szorosan együttműködtek a kutyával, figyeltek egymásra, memorizálták a feladatokat. A túrázás után pedig mindenkinek szüksége van, hogy átnézze magát jól illetve kutyáját a kullancsok miatt. Mázlit jól átvizsgálták mindenhol megnézték, fülét, lábát, fejét, hasát. Az óra végén pedig a gyerekeknek bemutattunk három trükköt, melyek közül választhattak, hiszen nagyon ügyesek voltak. Búcsúzóul pedig megsimogatták és elköszöntek tőle.

A tanórán sikerült elérnem a kitűzött céljaimat. A gyerekek aktívan vettek részt az órán. Minden feladatot a tudásuknak megfelelően oldottak meg. A diákok nem csak elméletben, hanem gyakorlatban is kipróbálhatták magukat. Ehhez bátorításként Mázli nagyon jól funkcionált. Sokkal magabiztosabban oldották meg a feladatokat a kutyával, mint egyedül. Kutyával való foglalkozás során sok képességük és készségük fejlődött pl.: odafigyelés a másikra, empátikus, nyitottság. A gyerekek pozitívan nyilatkoztak a kutyás óráról.

2.2. A szakmai fejlődés tényeinek összegzése

A képzés során nagyon sok olyan állatról tanultam, amelyek alkalmasak az állatasszisztált foglalkozások megtartásához. Megtanultam a különlegesebb állatok gondozását, például a degu, a törpemalac, a süni, rálátást kaptam a terápiás munkába való bevonhatóságukról.

Elkötelezetté váltam a lóval, nyúllal és kutyával asszisztált tanórákra, melyek közül kettő fajtát rendszeresen tartok is. A képzés során megszerzett elméleti és gyakorlati tudást alkalmazom a foglalkozásokra való felkészülés során, valamint azok megtartásakor. Az előadásokon és a gyakorlati órákon tanultak hozzásegítettek ahhoz, hogy elsajátítsam milyen módon is tudom a kutyát kiképezni, bevonni a tanóráimba, hogy megfeleljek a törvényeknek és szabályozásoknak, valamint arról, hogy miért is a kutya a legalkalmasabb az állatasszisztált pedagógiában. Portfólióm megírása során ismét végig gondolhattam, hogy hogyan is kell a kutyát kiválasztani, majd bevonni munkámba.

2.3. Összegző reflexió a szakmai fejlődésről

Az állatasszisztált szakirányú továbbképzéssel kapcsolatban nagy elvárásaim voltak, hiszen a gyógypedagógia szakon hallgatott előadás során kaptam kedvet ezen módszer alkalmazására. A kutyákkal kapcsolatos érdeklődésiköröm már gyermekkoromban megmutatkozott, valamint

az állatok iránti szeretett, ami ezen továbbképzés során összefonódott pedagógusi tevékenységgel. Így az egyetemen tanultak teljes mértékben beváltották a hozzá fűzött elképzeléseimet. A képzés időtartalma alatt kutyámmal sikeres záróvizsgát tettünk, mely után különböző foglalkozásokat tartottunk óvodásoknak, iskolásoknak. Fontosnak tartom, hogy megtanítsuk a gyerekeket a kutyákkal való bánásmódra, felelős tartásukra és az állatok védelemre neveljük őket.

3. További tanulási és fejlődési célok megfogalmazása

3.1 A képzésen tanultak beépítésének lehetőségei a saját munkámba

A tanultak egy részét már a képzés alatt elkezdtem beépíteni a munkába, a kutya tesztelésétől, a kiképzésén és a temperamentum, záróvizsgán át a tanóráimba, mely igen nagy előrelépést jelentett a gyerekek motiválhatóságába. Elköteleződésemet és kitartásomat intézményvezetőm is támogatta, aki úgy alakította ki az órarendemet, hogy a kutyával asszisztált tanóráknak megfelelő legyen. Az idei tanévben pedig részt vettünk az Állatvédelmi Témahéten és megpályázzuk az Állatbarát Általános Iskola címet. Ezen programok megszervezésével, lebonyolításával pedig én lettem megbízva.

Iskolánkban a kutyával asszisztált foglalkozásokhoz szülői belegyező nyilatkozatot töltöttünk ki. A kitöltöttség és a Szülői Munkaközösség tagjainak elmondása alapján pedig elmondható, hogy a szülői közösség is támogatja az állatasszisztált tanórákat.

A nevelőtestületben egésze támogatja a kutyás foglalkozásokat, sőt reggelente ők is örülnek amikor Mázli meglátogatja őket. Egy kolléganő kutyafóbiával rendelkezik, ezért nem tartok foglalkozást az iskola épületében, hanem az iskola másik szárnyában zajlanak a foglalkozások. A jövőben szeretném, ha intézményünkben több tanóra is kutyával asszisztált lenne, illetve ha több intézményhez is eljutna a kutyás foglalkozások jótékony hatása, akár gyakorlati tapasztalat segítségével.

3.2. Az elméleti ismeretek és a gyakorlati tapasztalatok összevetése, reflexió

A továbbképzés során gyakorlatokon is részt vettünk, ahol az elméletben megtanultakat használhattuk, így igazán hasznos volt a képzés. Elméleti alapokra építve gyakorlati tudást is szereztem, hogy még jobb szakemberé válhassak. Az állatasszisztált foglalkozásokat már ezen

szakmai ismeretek alapján kezdhettem el, mely nagyban megkönnyítette a gyerekek motiválhatóságát, magatartási problémákkal küzdő gyerekek kezelését. A képzés során megtanultam, hogy melyik kutyát érdemes kiválasztani kölyökként terápiás kutyának, ezért Golden Retrieverem kiválasztásakor már ezen szempontokat vettem figyelembe. A kutya kiképzése során már megtapasztalhattam a tanulási folyamataikat, majd részt vettem a terápiás kutyák vizsgáján, így az elméleti tudásomat a gyakorlatban is kamatoztathattam. Az elméleti tudásra alapozva részt vettem a Varázsmancsok továbbképzésen, ahol tovább tudtam bővíteni tudásomat a foglalkozások megtartásához szükséges gyakorlattal.

3.3. További szakmai tervek

Rövidtávú terveim között szerepel, hogy Mázlival asszisztált matematika tanórákat továbbra is tartok az osztályomban, valamint május közepén érkező Golden Retrieveremnek elkezdem a kiképzését, hogy terápiás kutyává válhasson. Szeretném, ha a környékbeli nevelési- oktatási intézményekkel egy szorosabb együttműködés alakulna ki, hogy még több gyermek vehessen részt kutyával asszisztált foglalkozásokon.

A kutyakiképzés területén szeretném elvégezni a Habilitációs kutyakiképző tanfolyamot, majd a ráépülő Rohamjelző kutyakiképző tanfolyamot, melynek segítségével még több embernek segíthetnék. Illetve szeretnék olyan foglalkozásokat tartani, ahol a pedagógusok megismerkedhetnek az állatasszisztált foglalkozásokkal.

4. Források

Felhasznált irodalom:

1. 1998. évi XXVIII. törvény: Az állatok védelméről és kíméletéről
[2023.03.23.] >URL: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99800028.tv>
2. 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet: A segítő kutya kiképzésének, vizsgáztatásának és alkalmazhatóságának szabályairól
[2023.03.23.] >URL <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0900027.smm>
3. A terápiás kutyák vizsgaszabályzata, MATESZE
[2023.03.23.] >URL <https://matesze.hu/documents/document/terapias-kutyak-vizsgaszabalyzata-document-202101262000.pdf>
4. Adam S Wilkins, Richard W Wrangham, W Tecumseh Fitch: The “Domestication Syndrome” in Mammals: A Unified Explanation Based on Neural Crest Cell Behavior and Genetics, Genetics, Volume 197, Issue 3, 1 July 2014, p. 795–808
[2023.03.20.] >URL <https://academic.oup.com/genetics/article/197/3/795/5935921>
5. Babos Edit: Állatasszisztált terápia, Alkalmazott pszichológia 2013, 13(3):59–81.,
[2023.03.18.] >URL http://ap.elte.hu/wp-content/uploads/2015/07/APA_2013_3_BA-BOS.pdf
6. Bártfai Judit honlapja: Kompetenciák és indikátorok
[2022.10.29.] >URL <https://bartfaijudit.webnode.hu/indikatorok/>
7. Boross Luca Orsolya: Állatterápia és a haldokló gyermek Animal therapy and dying children, Kharon- Thanatológiai Szemle 2013/2
[2023.03.18.] >URL https://kharon.hu/docu/2013-2_boross-allatterapia.pdf
8. Buzgó Csilla: Kutyás történelemóra: hogy lett a farkasból az ember legjobb barátja?, 2020. július 21
[2023.03.20.] >URL <https://www.azenkutyam.hu/elet/kutya-farkas-tortenet/>
9. Byrne, Richard W.: Állati kommunikáció evolúciója: hogyan képes a kutya megérteni a gazdáját? Budapest, Magyar Tudomány 51. (166.) évf. 2. sz. (2006.02.) p. 51-156.
[2023.02.07.] >URL https://www.epa.hu/00600/00691/00026/pdf/EPA00691_magyar_tudomany_2006-02_151-156.pdf

10. Conny Sporrer: Welpentests - Von der richtigen Auswahl des perfekten Hundes, 2016
[2023.03.04.] >URL <https://www.martinruetter.com/angebot/wissenswertes/experten-beitraege/dogs-expertenbeitrag/welpentests-von-der-richtigen-auswahl-des-perfekten-hundes/>
11. Csányi Vilmos: Etológia, ember, társadalom. Magyar Tudomány, 2016/12
[2023.03.20.] >URL https://www.epa.hu/00600/00691/00159/pdf/EPA00691_mtud_2016_12_1424-1434.pdf
12. dr. Clemens Zsófia: Az állat, amely saját magát házasította. Az ősember kutyája.
[2023.03.15.] >URL <https://www.paleomedicina.com/hu/osember-kutyaja>
13. Erik Kersting: Welpentest Sinn oder Unsinn
[2023.03.06.] >URL <https://docplayer.org/26337437-Welpentest-sinn-oder-unsinn.html>
14. Emparmen: Állatok, mint terápiás munkatársak, Emparmen Pszichoterápia és Konzultáció, 2012
[2023.03.20.] >URL https://emparmen.blog.hu/2012/06/23/allatok_mint_terapias_munkatarsak
15. Élethíd Segítőkutya Alapítvány, Közhasznú szervezet Facebook oldala
[2022.10.04.] >URL <https://www.facebook.com/elethid/>
16. Élethíd Segítőkutya Alapítvány, Közhasznú szervezet honlapja
[2022.10.04.] >URL <https://www.segitokutyak.hu/?fbclid=IwAR165BHSrGXE24xWZz3rP1AU3-uB-HbU0Km4NQvYAPCLniBwqZOLsPyIQHDQ>
17. Gácsi Márta-Ferenczy Tamás: Kutyaiskola. Elektra Kiadóház, 1994
18. Göcsej Kutya Klub: A kutyás terápia története és jelene
[2023.03.18.] >URL <https://kutyasterapia.weebly.com/uploads/1/6/8/6/16863192/trt-net.pdf>
19. Illés Anett: AI módszer a kutyás terápiában, Magyar Elektronikus Könyvtár, 2006
[2022.10.04.] >URL <https://mek.oszk.hu/03800/03851/>
20. Kis Anna, Miklósi Ádám, Topál József: Kutya, ember, csimpánz: kognitív szempontok a fajok kommunikációs eltéréseinek értelmezésében, REAL - az MTA Könyvtárának Repozitóriuma, 2013
[2023.02.27.] >URL http://real.mtak.hu/8246/1/ANyT25.Kisetal.Korrektura_jav.pdf
21. Kollár Anita Pedagógus II. minősítéshez – Szakmai életút 2021

22. Konrad Lorenz: Ember és kutya. Gondolat, Budapest 1981
[2023.03.20.] >URL <http://www.brasilmastiffelado.hu/main/img/almaim/39733985-Konrad-Lorenz-Ember-es-kutya.pdf>
23. Miklósi Bernadett: Kutyakötelesség. Open Books, 2022
24. Perei Dóra: Milyen kognitív képességei vannak egy kutyának?
[2023.02.27.] >URL <https://petplace.hu/kutya/gondozas/20211111-kutya-kognitiv-kepessseg.html>
25. Profitzóna: A kutya legközelebbi rokona a farkas, de hogyan lett a farkasból kutya?, 2021
[2023.03.20.] >URL <https://profitzona.hu/vilag/8-kutya-farkas>
26. Sipos Barnabás: Mi az a biophilla?
[2023.03.28.] >URL https://hu.animalscaretips.com/article/what_is_biophilla
27. Kertész Melinda: Jack és Wendy Volhard által kifejlesztett Volhard kölyökteszt, Szánhúzó Kutyasok Kynológiai Egyesülete, 2003
[2023.03.06.] >URL http://www.szanhuzoklub.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=703:volhard-koelyoekteszt&catid=129:erdekesegek&Itemid=77
28. Topál József: Az állat-asszisztált terápia rövid története
[2023.03.18.] >URL http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Allatasszisztalt_foglalkozasV2/331az_lletasszisztlt_terpia_rvid_trtnete.html
29. Topál József: Hogyan történt a kutya domesztikálása?
[2023.03.20.] >URL http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Allatasszisztalt_foglalkozasV2/314_hogyan_trtn_t_a_kutya_domesztiklsa.html
30. Topál József: Mesterséges szelekció és a modern kutyaajták kialakulása
[2023.03.20.] >URL http://www.jgypk.hu/mentorhalo/tananyag/Allatasszisztalt_foglalkozasV2/315_mestersges_szelekci_s_a_modern_kutyafajtk_kialakulsa.html
31. Topál József, Hernádi Anna: Gyógyító állatok: Tudomány vagy kuruzslás? Magyar Tudomány (2011 vol 112(6), p. 678-686
[2023.03.20.] >URL <http://real.mtak.hu/2810/1/Topal-Hernadi-MaTud2011.pdf>
32. Topál József-Kiss Orsolya: Hogyan és miért vált a kutya a kognitív viselkedéstudomány „csimpánzává”?, Magyar Pszichológiai Szemle, 2017, 72. 4/8. p. 591-607,
[2023.02.07.] >URL <http://real.mtak.hu/78983/1/0016.2017.72.4.8.pdf?fbclid=IwAR07a8DDajL-DXxvwCLqeeiCPsCiYTlriR5pHnntMtyOVMiUA4-KjfhjL0>

Hivatkozás forrása:

1. Kellert és Wilson, 1995, p. 416.: Wikipedia: Biofilia hipotézis, 2022
[2023.03.08.] >URL https://en.wikipedia.org/wiki/Biophilia_hypothesis#cite_note-2
2. Sipos Barnabás: Mi az a biophilla? - Hogyan használjuk a biofiliát egy mondatban?
[2023.03.08.] >URL https://hu.animalscaretips.com/article/what_is_biophilla
3. Topál József-Kiss Orsolya: Hogyan és miért vált a kutya a kognitív viselkedéstudomány „csimpánzává”? , Magyar Pszichológiai Szemle, 2017, 72. 4/8. p. 591-607,
[2023.03.20.] >URL
<http://real.mtak.hu/78983/1/0016.2017.72.4.8.pdf?fbclid=IwAR07a8DDajL-DXxvwCLqeeiCPsCiYTlriR5pHnntMtyOVMiUA4-KjjfhjL0>
4. 1998. évi XXVIII. törvény: Az állatok védelméről és kíméletéről III. fejezet
[2023.03.23.] >URL <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99800028.tv>
5. 27/2009. (XII. 3.) SZMM rendelet: A segítő kutya kiképzésének, vizsgáztatásának és alkalmazhatóságának szabályairól 2. §/f.)
[2023.03.23.] >URL <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0900027.smm>

5. Mellékletek

1. számú melléklet: Fenntarthatósági témahét foglalkozásterv

Sorszám	Idő	Tevékenység	Nevelési- oktatási stratégia			Kutya tevékenysége	Kutya instrukciója	Megjegyzés
			Módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök			
1.	5'	Bevezetés, motiváció: Mindenki leül egy körbe. Az egyesület és a kutyák bemutatása, a kutyás foglalkozások szabályai. Kutyák üdvözlése.	magyarázat bemutató	frontális egyéni	jutalomfalat	A kutyák odamennek lassan mindenkihez és megismogatják, egy jutalomfalat adható	Pacsi!, Cuki!	A kutya: AK TÍV
2.	5'	Téma: Megbeszéljük, hogy a mai órán a Fenntarthatósági témahét keretében megismerkedünk az energia fogalmával, hogy mire használjuk, valamint a megújuló és nem megújuló energiaforrásokkal.	magyarázat	frontális		-	-	A kutya: PASS ZÍV
3.	10'	Csoportalkotás: Víz, szél, nap és geotermikus energiákról képek felvágva. Mázli táskájában elhelyezve a képrészletek. Egyesével behívják, hogy	magyarázat, cselekedtetés, értékelés	frontális irányított differenciálás	jutalomfalat képek felvágva kutya táskája	A behívásnak megfelelően megy a gyerekekhez, akik		A kutya: AK TÍV

		vegyenek belőle egyet. Mindenki megkeresi a hozzá tartozó képrészletet. Megbeszéljük, hogy mit látnak a képeken, majd két 2-2 csapatot összevonok.				megsimogatják és jutalmazták, majd kivessznek egy képrészletet.		
4.	10'	Napenergia: Mit is jelent a napenergia? Hogyan is működik? Prezentációban különböző kérdések jelennek meg. Az a csapat, aki tudja a helyes megoldást megkéri a kutyát, hogy bökkje meg az orrával a kapcsolót. Amelyik csapatnál előbb felkapcsolódik a lámpa és helyes választ adnak, ők kapják a pontot. A legtöbb pontot összegyűjtő csapat kérhet trükköt a kutyáktól!	szemléltetés magyarázat ellenőrzés értékelés cselekedtetés	frontális irányított beszélgetés differenciálás csoportos	prezentáció lámpa kapcsoló (2 db) jutalomfalat	A kutyák az orrukkal érintik, bökkik a lámpakapcsolót, ha a gyerekek tudják a helyes választ és megkérlik a kutyát a feladatra végrehajtására.	Érint!, Bökl!, Hangot!, Forog!, Puff!	A kutyája: AK TÍV
5.	4'	Geotermikus energia: Megbeszéljük, hogy mit jelent és a kép alapján átbeszéljük, hogyan működik.	magyarázat	frontális irányított beszélgetés differenciálás	összepakolt kép	-	-	A kutyája: PASS ZÍV

6 .	6'	Vízenergia: Mit jelent a víz-energia? Bárhol ki lehet használni a víz energiáját? Magyarországon van vízi erőmű? Csapatonként egy-egy ember vezesse végig pórázon a kutyát Magyarország 2 legnagyobb folyóján. Információk a Bős-nagymarosi vízlépcsőről.	magyarázat szemléltetés cselekedtetés	frontális irányított beszélgetés differenciálás	térkép póráz jutalomfalat	A kutya pórázon közlekedik a gyerekek utasításainak megfelelően.	Lábhoz!	A kutya: AK TÍV
7 .	10'	Szélergia: Megbeszéljük, hogy mit jelent a szélergia, hova érdemes szélerőművet telepíteni, hogyan működik. Mindenki kap egy jutalomfalatot. Csapatonként egyszerre egy fő fűjja a kutyák elé. Aki nek a jutalomfalata hamarabb ér a kutyához az kérhet trükköt. A feladat addig folytatódik még minden csapattag sorra nem kerül.	szemléltetés magyarázat ellenőrzés értékelés cselekedtetés	frontális irányított beszélgetés differenciálás	jutalomfalat,	A kutya a földön nyugodtan fekvé várja, hogy a gyerekek feléjük fűjják a jutalomfalatot.	Hangot!, Forog!, Puff!	A kutya: AK TÍV
9 .	5'	Értékelés, elköszönés: A gyerekek munkájának értékelése. A foglalkozás értékelése a gyerekek részéről. A ku-	értékelés megbeszélés	frontális	jutalomfalat	Megsimogat- hatják, megjutalmaz- hatják a kutyákat és elköszönnek tőlük.		A kutya: AK TÍV

		tyáktól való el- köszönés, ku- tyák megsimo- gatása.						
--	--	---	--	--	--	--	--	--

2. számú melléklet: Számolás maradékkal óravázlat

A pedagógus neve: Kollár Anita

Műveltségi terület: Matematika

Tantárgy: Matematika

Osztály: 6. osztály

Az óra témája: Számolás maradékkal

Az óra cél- és feladatrendszere (a fejlesztendő attitűdök, készségek, képességek, a tanítandó ismeretek (fogalmak, szabályok, stb.) és az elérendő fejlesztési szint, tudásszint megnevezése: önálló szabályfelismerés, önálló szabályalkotó képessége, fogalmak megkülönböztetése, felismerése, kommunikációs készség, analógiás gondolkodás. Oszthatóság fogalmának elmélyítése. Maradék fogalmának elsajátítása, maradékok felismerése (nagy számok esetén összegre bontással), maradékok szerinti csoportosítás.

Az óra didaktikai feladatai: Új ismeretek elsajátítása, alkalmazása, ismeretek bővítése, rendszerezése

Tantárgyi kapcsolatok: természetismeret, informatika, rajz, zene, irodalom

Kutyával való ismeretség: Az osztály már többször találkozott Mázlival kötetlen programokon (osztálykirándulások, iskolában töltött egy éjszakás csapatépítő program alkalmával).

Felhasznált források (tankönyv, munkafüzet, feladat- és szöveggyűjtemény, digitális tananyag, online források, szakirodalom stb.):

Paróczay Eszter, Tamás Beáta, dr. Wintsche Gergely (tananyagfejlesztők): Matematika 6. tankönyv

Paróczay Eszter, Tamás Beáta, dr. Wintsche Gergely (tananyagfejlesztők): Matematika 6. munkafüzet

Időkeret	Az óra menete	Nevelési-oktatási stratégia			Megjegyzés
		Módszerek	Tanulói munkaformák	Eszközök	
0'	Tanóra eleji előkészületek tanári számológép és a projektor ellenőrzése, bekapcsolása, aktívtábla bekapcsolása, használandó program Tálcára tévése, jutalomfalatok kiosztása asztalonként, számok (0-2) fel-				

	ragasztani a padokra, melyek átvannak rendezve csoportmunkára Tabletek előkészítése				
4'	Rendfenntartó intézkedések: Mázli üdvözlése- körbe-megy mindenkihez és megsimogatják, egy jutalomfalat adható Mázli trükkjeinek bemutatása (3 db)- mely közül, aki nagyon ügyes az kérhet tőle egyet Jelentés Tabletek bekapcsolása	magyarázat ismétlés	frontális egyéni	Mázli jutalomfalat	
2'	Házi feladat ellenőrzése, értékelése	ellenőrzés értékelés	frontális differenciálás		
2'	A mai órán egy kicsit emlékezzetek vissza a korábbi tanulmányaitokra. Osztásnál mindig el tudjuk osztani a számokat pontosan? Ha nem akkor mi történik? Beszélgetés, hogy mit is történik ekkor, közösen megbeszéljük, hogy maradék keletkezik. Mi lehet a maradéka azoknak a számoknak, melyeket kettővel osztunk?	szemléltetés magyarázat ellenőrzés értékelés cselekedtetés	frontális irányított beszélgetés differenciálás		
5'	Csoportalkotás: véletlenszerűen Ebben a feladatban bevonjuk a társállatot, Mázlit is. Mázli hámjára egy kistáskában kártyákat helyezek el, melyeken osztások vannak (10:3-23:3). A kártyákon 3-mal való osztási maradékoknak megfelelő osztások vannak. Így a gyerekek 3 csoportban tudnak leülni a már előre felragasztott maradékok alapján az asztalhoz. Mázlit egyesével hívják oda, így mindenki ki tud	megbeszélés ellenőrzés értékelés cselekedtetés	egyéni differenciálás	fűzet kártyák Mázli felelős kártyák	A gyerekek munkájának értékelése megfigyeléssel, szóbeli korrekcióval, dicséréssel történik.

	venni a táskából egy-egy kártyát, melyet 1 jutalomfalattal jutalmazhat neki mindenki. Csoportnév és felelősök megválasztása csoporton belül.				
1 0'	Csoportfeladatok: csoport: 4-gyel osztható számok maradékai: 10 előre elkészített számkártyát kapnak, melyet besorolnak, majd mindegyikhez írnak 1-1 példát. A legvégén mindenki kiválaszt két számot melyet összead, és kivon egymásból. csoport: 5-tel osztható számok maradékai: 10 előre elkészített számkártyát kapnak, melyet besorolnak, majd mindegyikhez írnak 1-1 példát. A legvégén mindenki kiválaszt két számot melyet összead, és kivon egymásból. csoport: 6-tal osztható számok maradékai: 10 előre elkészített számkártyát kapnak, melyet besorolnak, majd mindegyikhez írnak 1-1 példát. A legvégén mindenki kiválaszt két számot melyet összead, és kivon egymásból. A számok helyes besorolását Mázli táskájában rejlő QR kód leolvasásával tudják ellenőrizni a gyerekek. Jelzik, ha elkészültek és Mázli viszi is az ellenőrzéshez szükséges QR kódot, melyért cserében ismét jutalomfalat jár neki. Az elkészült munkákat a csoportok bemutatják.	játékos munkáltatás ellenőrzés értékelés	csoportos irányított	füzet számkártyák osztási maradék alaplap gyurmargasztó Mázli jutalomfalat QR kódok Tabletek	A gyerekek munkájának értékelése megfigyeléssel, szóbeli korrekcióval, dicsératt történik. Az elkészített csoportmunkákat kihelyezzük a terem falára, hogy a szünetben is meg tudják tekinteni egymás munkáját.
4'	Füzetbe óra címe: Számolás maradékkal	frontális	egyéni differenciálás	füzet ragasztó	

	$6 + 4 =$ Honnan tudhatom meg, hogy ez az összeg eredménye osztható 2-vel? $\begin{array}{r} 6 + 4 = 10 \\ :2 :2 :2 \end{array}$ Szabály megfogalmazása szóban, majd a kinyomtatott szabály beragasztása a füzetbe. $10 + 8$ $24 + 4$ $122 + 6$ Vizsgáljuk meg a számokat páros és páratlanságuk alapján, majd a kapott eredményt is? Mit állapíthatunk meg? $7 + 6 =$ $5 + 4 =$ $15 + 4$ Vizsgáljuk meg a számokat páros és páratlanságuk alapján, majd a kapott eredményt is? Mit állapíthatunk meg? $5 + 7 =$ $9 + 5 =$ $105 + 7$ Vizsgáljuk meg a számokat páros és páratlanságuk alapján, majd a kapott eredményt is? Mit állapíthatunk meg? Szabályok megfogalmazása után az előre kinyomtatott szabályok beragasztása a füzetbe.	irányított beszélgetés szemléltetés magyarázat ellenőrzés cselekedtetés		szabályok	
2'	Tankönyv 28/ 1. a, b feladat közös megoldása, magyarázattal.	megbeszélés szemléltetés ellenőrzés értékelés cselekedtetés	frontális magyarázat differenciálás	tankönyv	
3'	Munkafüzet 17/3. a gyerekek önállóan oldják meg, majd Mázlinál rejelő QR kód segítségével tudják ellenőrizni a gyerekek. Mázli behívásával a táskájában rejelő QR kódot el tudják venni a gyerekek és megjutalmazhatják ismételt egy jutalomfalattal.	cselekedtetés megbeszélés magyarázat	frontális egyéni differenciálás	munkafüzet Mázli jutalomfalat QR kód Tabletek	
7'	Tankönyv 29/ 5.a, b, c a gyerekek önállóan oldják	cselekedtetés	egyéni differenciálás	tankönyv	

	meg, majd közösen ellen- őrizzük.	magyarázat ellenőrzés			
2'	Önálló feladatok kijelölése	magyarázat	egyéni differenciálás	tankönyv munkafü- zet füzet	Házi fel- adatok, amelyet otthon ön- állóan kell elkészíte- niük. Tankönyv 28/1. c 29/4. Szorgalmi feladat: Tankönyv 29/ 6., 7.
2 ,	Az óra értékelése: Tanári értékelés, az osztály munkáját értékelve. – Mázli trükkjeivel jutalmazva.	értékelés	megbeszélés	-	-

3. számú melléklet: Hosszúság mérése, terület számítás óravázlat

A pedagógus neve: Kollár Anita

Műveltségi terület: Matematika

Tantárgy: Matematika

Osztály: 5. osztály

Az óra témája: Hosszúság mérése, terület számítása

Az óra cél- és feladatrendszere (a fejlesztendő attitűdök, készségek, képességek, a tanítandó ismeretek (fogalmak, szabályok, stb.) és az elérendő fejlesztési szint, tudásszint megnevezése: mérőszám, mértékegység, mennyiségek jellemzésének megismerése, hosszúságmérések választott egységekkel, a hosszúság mértékegységeinek ismerete, átváltás elvégzése mértékegységek között, a téglalap, négyzet területének kiszámításának módja.

Az óra didaktikai feladatai: Ismétlés és új ismeretek elsajátítása, alkalmazása, ismeretek bővítése, rendszerezése

Tantárgyi kapcsolatok: természetismeret, informatika, rajz, zene, irodalom, történelem

Felhasznált források (tankönyv, munkafüzet, feladat- és szöveggyűjtemény, digitális tananyag, online források, szakirodalom stb.):

Paróczay Eszter, Tamás Beáta, dr. Wintsche Gergely (tananyagfejlesztők): Matematika 5. tankönyv

Paróczay Eszter, Tamás Beáta, dr. Wintsche Gergely (tananyagfejlesztők): Matematika 5. munkafüzet

Plusz információ: ceruza és a sétálj egy parkban világnapjára esik a tanóra, így ceruzával írunk és sétálunk egy parkban

Sorszám	Idő	Tevékenység	Nevelési- oktatási stratégia			Kutya tevékenysége	Kutya instrukciója	Megjegyzés
			Módsze- rek	Tanulói munkafor- mák	Eszközök			
1.	5'	Bevezetés, motiváció:	magyará- zat	frontális egyéni	Mázli		-	A ku- tya:

		Mindenki leül egy körbe Mázli üdvözlése Mázli trükkjeinek bemutatása (3 db)- mely közül, aki nagyon ügyes, az kérhet tőle egyet Jelentés Megbeszéljük, hogy a mai órán pont a Ceruza- és a Sétálj a Parkban Világnap van, ezért ma mindenki a füzetébe is ceruzával írjon. Illetve megbeszéljük, hogy az iskola mellett lévő parkba fogunk ki-menni körbesétálni a tavat.	ismétlés		jutalomfa-lat	Mázli oda-megy las-san min-denkihez és megsimo-gatják, egy jutalomfa-lat adható Mázli 3 trükköt be-mutatása	Fo-rog! Pa-csi! Han-got!	AK-TÍV
2.	3'	Házi feladat ellenőrzése, értékelése	ellenőr-zés értékelés	frontális differenciálás	tankönyv munkafü-zet füzet	-	-	A ku-tya: PASS ZÍV
3.	4'	Hosszúság mérésének ismétlése: A mai órán egy kicsit emlékezze-tek vissza az előző órán tanultakra.	szemlél-tetés magyará-zat ellenőr-zés értékelés	frontális irányított beszélgetés differenciálás		-	-	A ku-tya: PASS ZÍV

		A régi időkben a hosszúságot még nem méterben mérték, hanem lábbal, arasszal, Mi ma milyen hossz-mértéket használunk? Soroljátok fel őket!						
4.	6'	Hosszúság átváltásának ismételése: Mancsle-nyomatokon különböző hosszúságok vannak felírva, melyek közül a gyerekek egyet húznak. (6m; 3500mm; 480cm; 8dm; 70cm; 67cm; 40,0dm; 7,5dm; 1dm; 40cm; 3,2m) A nálatok lévő hosszúságokat állítsátok növekvő sorrendbe! A sorrendnek megfelelően egymás után hívjátok be a kutyát, adjatok neki jutalomfalat	szemléltetés magyarázat ellenőrzés értékelés cselekedtetés	frontális irányított beszélgetés differentiálás	mancsle-nyomatok feladattal, Mázli jutalomfalat	Mázli a behívásnak megfelelően megy a gyerekekhez, akik megsimogatják és jutalmazták!	Hozzám!	A kutyája: AK-TÍV

		tot és simogassátok meg!						
5.	5'	Régen és most, hogyan mérték? Mindenki mérje meg a terem egyik oldalának hosszát a saját ceruzájával! – megbeszéljük, mért lesz az, hogy mindenkinek más eredmény jön ki. Megerősítjük, hogy nagy szükség van az SI mértékekre.	szemléltetés magyarázat ellenőrzés értékelés cselekedtetés	frontális irányított beszélgetés differentiálás	ceruzák	-	-	A kutyája: PASS ZÍV
6.	4'	Mi is az a terület? Megbeszéljük, hogy mi is az a terület hogyan lehet kiszámolni mire lehet használni miért fontos számunkra	szemléltetés magyarázat	frontális irányított beszélgetés differentiálás		-	-	A kutyája: PASS ZÍV
7.	11'	Sétálj egy parkban! Mérd meg a parkban lévő tó területét! Az iskola melletti parkban lévő tónak szeretnénk	szemléltetés magyarázat ellenőrzés értékelés cselekedtetés	frontális irányított beszélgetés differentiálás	Mázli jutalomfalat, póráz, okos eszköz megfelelő applikációval			A kutyája: AKTÍV

		lemérni a területét. Hogyan tudnánk megmondani, hogy mekkora a területe? körbejárjuk és megszámloljuk, hogy hány lépésből áll = hány méter applikáció segítségével lemérjük, hogy hány lépést tettünk és az hány méternek felel meg A sétában a gyerekeket a kutya segíti. A gyerekek viszik pórázon Mázlit felváltva, közben számlolják, hogy hány lépést tesznek meg. miután mindenki lemérte, megbeszéljük, hogy ki mennyi lépést tett meg. Mért van eltérés az eredmények között				Mázli a gyerekekkel együtt sétálja körbe a tavat pórázon vezetve.	Lábhoz!	
--	--	---	--	--	--	--	----------------	--

		Az applikáció mit mutat Az applikáció szerinti hosszúságot, amit km-ben adott meg átváltjuk m-be mindenki kiszámolja, hogy mennyi volt az ő számolása és az applikáció által mért terület közötti eltérés						
8.	2'	Önálló feladatok kijelölése Házi feladat megadása	magyarázat	egyéni differenciálás	tankönyv munkafüzet füzet	-	-	A kutyája: PASS ZÍV
9.	5'	Az óra értékelése, elköszönés a kutyától: Tanári értékelés, az osztály munkáját értékelve. Mázlitol való elköszönés.	értékelés	megbeszélés		Mázlitol kérhet mindenki egy trükköt, megsimogatja, megjutalmazhatja és elköszönnek tőle.	Fo-rog! Pa-csi! Han-got!	A kutyája: AK-TÍV

4. számú melléklet: Terápiás záróvizsga- Bejárható Magyarország- Mázli záróvizsga

A pedagógus neve: Kollár Anita és X.Y. kolléga

Műveltségi terület: Természettudomány

Tantárgy: Bejárható Magyarország

Osztály: 7. osztály

Az óra témája: Túrázás, túrafelszerelés

Létszám: 6 fő

Helyszín: 7953 Királyegyháza, Petőfi u. 63., Királyegyházai Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Időpont: 2022. 12. 01.

Felvezető és kutya: Kollár Anita, Mázli

Az óra cél- és feladatrendszer (a fejlesztendő attitűdök, készségek, képességek, a tanítandó ismeretek (fogalmak, szabályok, stb.) és az elérendő fejlesztési szint, tudásszint megnevezése: önálló szabályfelismerés, önálló szabályalkotó képessége, fogalmak megkülönböztetése, felismerése, kommunikációs készség, analogikus gondolkodás. Tájékozódási képesség fejlesztése. Környezettudatosságra és egészséges életmódra nevelés. Magatartásformák, szabályok viselkedési normák ismerete. A túratársak irányában tanúsítandó figyelmes, felelősségteljes és segítőkész magatartás gyakorlása. Az ember alkalmazkodása a különböző tereptípusok által elé állított kihívásokhoz. Önismereti és társas kapcsolati kultúra fejlesztése, erkölcsi nevelés. Fizikai állóképesség, együttműködő- készség, szabálykövetés erősítése. Kezdeményezőképeség és szervezői kompetenciák fejlesztése.

Az óra didaktikai feladatai: Új ismeretek elsajátítása, alkalmazása, ismeretek bővítése, rendszerezése

Tantárgyi kapcsolatok: testnevelés és sport, földrajz, természettudomány

Sorszám	Idő	Tevékenység	Nevelési- oktatási stratégia			Kutya tevékenysége	Gyereke tevékenysége	Fejlesztési terület
			Mód- szerek	Tanulói munka- formák	Esz- kö- zök			
1.	5'	Bevezetés, motiváció: Köszöntés	ma- gyará- zat	frontális egyéni	juta- lom- falat	Mázli odamegy lassan a	A gye- rekek	empá- tia

		Mindenki leül egy körbe Mázli üdvözlése „CUKIT” vagy „PACSIT” ad. Jelentés Megbeszéljük, hogy a mai órán pont a túrázással fogunk foglalkozni és a túrafelszerelésekkel.	ismétlés			gyerekekhez, megsimogatják, „CUKIT” vagy „PACSIT” kérnek tőle, jutalomfalatot adnak neki A kutya: AKTÍV	megsimogatják Mázlit. Megsimogatják, „CUKIT” vagy „PACSIT” kérnek tőle, jutalomfalatot adnak neki	kezdő-képes- ség erkölcsi nevelés
2.	5'	Motiválás túrázásra: Hányan túráztatok már? Hol voltatok? Mire kellett figyelnetek/szüleiteknek? Mi volt az első lépés? Otthon bepakolni. Mi is tegyünk így.	ellenőrzés értékelés magyarázat	frontális egyéni	hátsók felszerelések képekben	A kutya: PASSZÍV	A gyerekek kiválogatják a földön fekvő felszerelések képek közül, hogy melyiket vinnék magukkal egy egynapos túrázásra. A képeket bepakolják a hátsókba.	kötelező és szükséges felszerelések járművek speciális felszerelése kooperációs készség gondolkodási kompetencia társas kultúra

3.	8'	Tájékoztató feladat: A kutya vezetése az alany által pórázon irány- és tempóváltásokkal. Ahhoz, hogy biztonsággal elindulhasunk túrázni, szükségünk van jó tájékoztató ismeretekre. Átismételjük az égtájakat. A feladat az lesz, hogy a gyerekek a tanári utasításnak megfelelően beállnak, majd a foglalkozást tartó pedagógus navigálja őket, hogy mely égtáj felé menjenek, mindközben pórázon sétál velük a kutya.	szemléltetés magyarázat cselekedtetés	frontális irányított csoportos	jutalomfalat póráz	Mázlit a gyerekek pórázon vezetik tempó- és irányváltásokkal. A kutya: AKTÍV	A gyerekek a pedagógus irányítása alapján beállnak a megfelelő égtájakhoz. Mázlit egyik tanuló pórázon vezeti a pedagógus utasításainak megfelelően az egyik égtájhoz. Ahol társa várja, majd ő viszi tovább az utasításnak megfelelően és így tovább adva Mázli pórázát vezetik végig a gyerekek a	biztonságos tájékoztató turista-térkép alapján tereptárgyak alapján szabaddan biztonságosan használja az égtájakat kooperációs készség gondolkodási kompetencia társas kultúra
----	----	--	---------------------------------------	--------------------------------	--------------------	--	--	---

							külön- böző égtá- jakhoz, közben biztat- ják a kutyát és aki- hez megér- keznek juta- lomfa- latot ad neki.	
4.	7'	Túrázás nem csak sík terepen: Hegyre fel és be, majd hegyről le Akadálypálya (Ügyességi feladat) Előfordulhat, hogy igen megpróbáltató terepre túrázik az ember, ezért fontos, hogy erőnlétben legyen a túrázó. A feladatokat az lesz, hogy mutassátok meg a kutyussal, hogyan kell végig menni egy dimbes-dombos helyen.	szemléltetés magyarázat cselekedtetés	irányított beszélgetés	juta- lom- falat szek- rény zsá- mo- lyok alagút	A kutya felmászik egy szekrényre (hegy), majd leugrik róla. Végig-megy , át-ugorja a „vizes árkot” és át-megy az alagúton. A kutya: AKTÍV	A gyer- rekek- kel köz- ösen meg- csinál- ják az aka- dály- pályát. Az egyik gyerek ír- nyítja Mázlit az aka- dály- pályán, társa pedig követi őket és meg- oldja a felada- tokat.	testük felké- szítése a tú- rára edzett- ség beme- legítés gyalog- os jármód koope- rációs kész- ség gon- dolko- dási kom- peten- cia társas kultúra termé- szetba- ráttá nevelés
5.	2'	Minden túra után jön a jól megérdemelt játék, szórakozás:	ma- gyará- zat	csoportos mozgás irányított beszélgetés	juta- lom- falat labda	Mázli a gazda mellett van, fek- szik vagy	A gyer- rekek kicsit kikap-	moz- gásje- lensé- gek ismerete

		(Mozgás és zaj a kutya körül) A gyerekek kicsit kikapcsolódnak a kötött feladatokból és közösen játszanak. Labdát dobálnak egymásnak és hangosan kiabálnak közben, hogy megszerezzék a játékot.	cselekedtetés			ül. Illetve sétál a felvezetővel a hangoskodó gyerekek között. A kutya: AKTÍV	csolódnak a kötött feladatokból és közösen játszanak. Labdát dobálnak egymásnak és hangosan kiabálnak, futkároznak közben, hogy megszerezzék a játékot.	kooperációs készség gondolkodási kompetencia társas kultúra
6.	5'	Hogyan kell viselkedni az erőben? (Ügyességi feladat) Apport Nem hangoskodunk! Nem szemetelünk!	szemléltetés cselekedtetés	frontális irányított beszélgetés	jutalomfalat szemét/hulladék	A kutya odaviszi a gyerekeknek az eldobott szemetet. A kutya: AKTÍV	A gyerekek megkérlik Mázlit, hogy szedje össze az elhagyott szemetet és vigye oda nekik, hogy elhelyezhessék egy	kooperációs készség gondolkodási kompetencia társas kultúra

							szeme- tesbe.	
7.	5'	Túrázás után vizsgáljuk meg: A kutya körbe ülése/ál-lása/fekvése, különböző testrészeinek érintése, si-mogatása, ölelése A túrázás után mindenkit alaposan meg kell vizsgálni, hogy van-e benne kul-lancs. Vizsgáljátok át alaposan Mázlit is. Ta-pogassátok át alaposan, hogy talál-ható-e benne kullancs! Mire figyel-jünk a kul-lancs kiszede-sénél?	szem- léltetés magya- rázat ellen- őrzés értéke- lés csele- kedte- tés	frontális irányított beszélgetés	juta- lom- falat	Mázli ku- tyát körbe veszik a gyerekek és vizs- gálják-si- mogatják. A kutya: AKTÍV	A gye- rekek alapo- san megta- pogat- ják a kutya min- den testré- szét alapo- san, hogy min- den rend- ben van-e vele a kirán- dulás után, nincs- e benne kul- lancs	visel- kedési szabá- lyok az em- beri test alap- vető részei segít- ség- nyújtás koope- rációs kész- ség társas kultúra termé- szetba- ráttá nevelés gon- dolko- dási kom- peten- cia
9.	7'	Az óra érté- kelése, elkö- szönés a ku- tyától: Trükk kérés (Ügyességi feladat) Elköszönés Tanári értéke- lés, az osztály munkáját ér- tékelve. Mivel min- denki ügyes volt, ezért kérhetnek	értéke- lés	megbeszélés	juta- lom- falat	Mázlitól kérhet mindenki egy trük- köt: FOROG PUFF HAN- GOT Megsimo- gatják, megjutal- mazhatják és elkö- szönnek tőle.	A gye- rekek az előre bemu- tatott trükkö- ket szabad választás sze- rint ké- rik a kutya- tól.	önérté- kelés koope- rációs kész- ség erköl- csi ne- velés empá- tia

		Mázlitól egy trükköt és elköszönnek tőle. Mázli trükkjeinek bemutatása (3 db)- mely közül, aki nagyon ügyes, az kérhet tőle egyet. Mázli megsimogtatása. Pakolás				A kutya: AKTÍV	Megsimogatják, megölelik a kutyát.	
--	--	---	--	--	--	-------------------	------------------------------------	--

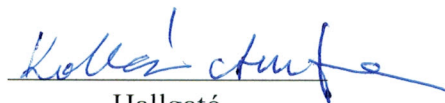
5. sz. függelék – Hallgatói és konzulensi nyilatkozat minta

NYILATKOZAT

Alulírott KOLLÁR ANITA, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, KAPOSVÁRI Campus, ÁLLATASSZISZTÁLT PEDAGÓGIAI FEJLESZTŐ TEVÉKENYSÉG TERÜLETEN PEDAGÓGUS SZAKVIZSGÁRA FELKÉSZÍTŐ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI szak nappali/levelező* tagozat végzős hallgatója nyilatkozom, hogy a dolgozat saját munkám, melynek elkészítése során a felhasznált irodalmat korrekt módon, a jogi és etikai szabályok betartásával kezeltem. Hozzájárulok ahhoz, hogy Záródolgozatom/Szakdolgozatom/Diplomadolgozatom egyoldalas összefoglalója felkerüljön az Egyetem honlapjára és hogy a digitális verzióban (pdf formátumban) leadott dolgozatom elérhető legyen a témát vezető Tanszéken/Intézetben, illetve az Egyetem központi nyilvántartásában, a jogi és etikai szabályok teljes körű betartása mellett.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: _____ 2023. _____ év _____ 05. _____ hó _____ 03. _____ nap

Hallgató

NYILATKOZAT

A dolgozat készítőjének konzulense nyilatkozom arról, hogy a Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot/Portfóliót áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A Záródolgozatot/Szakdolgozatot/Diplomadolgozatot/Portfóliót záróvizsgán történő védésre javaslom / nem javaslom*.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen nem*

Kelt: 2023_ év_május_ hó_03_ nap

Belső konzulens

*Kérjük a megfelelőt aláhúzni!

A ZÁRÓDOLGOZAT/SZAKDOLGOZAT/DIPLOMADOLGOZAT/PORTFÓLIÓ TARTALMI KIVONATA

Állatasszisztált foglalkozások az általános iskolában - Kutyás foglalkozások a természettudományos tantárgyak szolgálatában

Kollár Anita

Állatasszisztált pedagógiai fejlesztő tevékenység területen pedagógus szakvizsgára
felkészítő szakirányú továbbképzési szak
Neveléstudományi Intézet, Pedagógus-továbbképzési Központ

Belső témavezető: Iváncsik Réka , egyetemi tanársegéd
Pedagógus-továbbképzési Központ

Portfólióm témájának kiválasztásában fontos szerepet játszott, hogy már a munkám során alkalmaztam a kutyával asszisztált foglalkozásokról megtanult elméleti és gyakorlati ismereteket, az állattal asszisztált pedagógia tudományos háttérét. Kutyámmal tanulmányaim alatt folyamatosan részt vettem a kutyakiképzésben és a temperamentum-, záróvizsgán. Matematika szakos pedagógusként, fontos számomra, hogy a gyerekekhez még közelebb hozzam a természettudományok világát egy új motivációs lehetőséggel. Így esett a választásom a kutyával asszisztált foglalkozásokra. Az idei tanév során több természetismereti tanórán tartottam kutyával asszisztált foglalkozásokat különböző témakörökben. Ezekhez a foglalkozásokhoz egyéni foglalkozástervezeteket, valamint eszközöket készítettem.

Portfólióm megírásának másik célja az volt, hogy bemutassam a kutyát, mint az ember „legjobb barátját”. Hogyan lett a farkasból kutya? Milyen kognitív képességei vannak, melyek a mindennapi életben és a kutya kiképzése során hasznosak számunkra? A kölyöktesztek közül kettő olyan tesztet mutatok be a segítőkutya kiválasztásához, melyeket már a gyakorlatban is használtam. A kutya kiképzése igen időigényes és nagy odafigyelést igényel, hiszen a terápiás kutyaoknak egy többlépcsős vizsgán kell bizonyítaniuk rátermettségüket.

Célkitűzéseim között szerepel, hogy a kutyával asszisztált foglalkozásokat szélesebb körben is megismertessem a gyerekekkel foglalkozó felnőttekkel, pedagógusokkal. A folyamatos, magas színvonalú munkavégzésemhez tovább folytatom a segítőkutya kiképzésével kapcsolatos ismeretem bővítését.